

MIKKELIN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2010 JA TALOUSSUUNNITELMA 2009 – 2013

Kaupunginjohtajan esitys

Sisällysluettelo

Kaupunkitason tuloskortti vuodelle 2010	3
Talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet	11
Henkilöstösuunnitelma	18
Mikkelin kaupungin tuloperusteet	28
Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta	35
Investointiesitykset perusteluineen vuosille 2010-2013	38

Kaupunkitason tulokortti vuodelle 2010

Talous

Strateginen päämäärä

- hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät

- talouden hallinta
- tehokas omistajapolitiikka

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
<p>Talouden hallinta</p> <p>1. Kaupungin talouden suunnittelu ja seuranta siten, että puitelain tunnuslukumittareiden arvot paranevat</p>	<p>Kuukausittainen johdon ennusteen seuranta ja arviointi sekä asetettujen toimenpiteiden toteuttaminen, niin että kaupungin talouden tunnusluvut paranevat. Lopullinen toteutumisen arviointi tapahtuu tilipäätöksen yhteydessä puitelain tunnusluvuilla.</p> <p>Puitelain tunnusluvut paranevat: Erinomainen taso: Kaikki tunnusluvut paranevat Hyvä taso: Vähintään 4 tunnuslukua paranee Tyydyttävä taso: Vähintään 3 tunnuslukua paranee Heikko taso: 2 tai vähemmän tunnusluvuista paranee</p>
<p>2. Toimialojen sitovat talouden tavoitteet toteutuvat</p>	<p>Palkkakulujen kasvu hallittua toimialoilla:</p> <p>Erinomainen taso: Palkkakulujen kasvu alle 2% Hyvä taso: Palkkakulujen kasvu alle 3 % Tyydyttävä taso: Palkkakulujen kasvu 3-4 % Heikko taso: palkkakulujen kasvu yli 4 %</p>
<p>3. Toimialojen ja liikelaitosten toimintakate</p>	<p>Toimintakate talousarvion mukainen tai parempi:</p> <p>Erinomainen taso: Toimintakate yli 1 milj. eur < TA2010 Hyvä taso: Toimintakate TA:n mukainen +/- 1 milj. Tyydyttävä taso: Toimintakate 1 milj. eur > TA2010 Heikko taso: Toimintakate 2 milj. eur. > TA2010</p>
<p>4. Tuottavuusohjelman talouden tavoitteet</p>	<p>Tuottavuusohjelman taloudelliset tavoitteet on määriteltä valtiovarainministeriön aikataulun mukaisesti. Toimenpiteet huomioidaan talousarvion 2011 yhteydessä.</p>
<p>Tehokas omistajapolitiikka</p> <p>6. Pääomien vapauttaminen ja uudelleen kohdistaminen paremmin tuottavasti</p>	<p>Kehitysyhtiö Naistingin toiminta käynnistyy ja rakennusomaisuus salkutetaan säilytettäviin ja niihin rakennuksiin, jotka voidaan realisoida.</p>

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
7. Omistajaohjauksen tuloksellisuus	Konsernin tytäryhteisöt sitoutettu kaupungin strategian toteuttamiseen (konserniohjausprosessin tavoitteasetanta, seuranta ja raportointi vakiintuvat) ja talousarviossa asetetut konsernin tavoitteet toteutuvat.
8. Kiinteistöjen käyttöaste prosentti ja korjausvelan määrä	Käyttöaste pysyy nykyisellä 98 % tasolla. Korjausvelan määrä pienenee.

Henkilöstö

Strateginen päämäärä

Hyvä työnantaja

Kriittiset menestystekijät

- Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö
- Ammattimainen ja innostava esimiestyö

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö Henkilöstökysely toteutetaan vuosittain.	Henkilöstökysely toteutettu.
Sen tulosten pohjalta laaditaan vuosittain suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi.	Kyselyn tulosten pohjalta laadittu suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi.
Kyselyn kysymykset henkilöstön omasta osaamisesta, työssä kehittymisestä ja omaan työhön vaikuttamisesta osoittavat myönteistä suuntaa	Henkilöstökyselyn ao. kysymyskohdat osoittavat myönteistä suuntaa: - minulla on hyvät tiedot ja taidot nykyisten työtehtävieni hoitamiseen (4.1, tavoitetaso 4.3) - minulla on mahdollisuus olla mukana omaa työtäni koskevien muutosten suunnittelussa (3.1, tavoitetaso 3.3) - Minulla on mahdollisuus kehittää itselleni ominaisia kykyjä työssäni (3.6, tavoitetaso 3.7).
Henkilöstösuunnitelmasta tehdään strateginen osaamisen ja työyhteisön kehittymistä linjaava dokumentti.	Henkilöstösuunnitelmasta tehdään strateginen osaamisen ja työyhteisön kehittymistä linjaava dokumentti.
Henkilöstökyselyn henkilöstön työhyvinvointia koskevat kysymykset osoittavat myönteistä suuntaa	Henkilöstökyselyn ao. kysymyskohdat osoittavat myönteistä suuntaa: - työyksikköni ilmapiiri on hyvä (3.5, tavoitetaso 3.6) - olen työni takia ylirasittunut (2.75, tavoitetaso 2.5) - työyksikössäni huolehditaan riittävästi työhyvinvoinnista (2.95, tavoitetaso 3.1).
Ammattimainen ja innostava esimiestyö Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain työyksiköissä.	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain työyksiköissä.

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Henkilöstökyselyn osaamisen vahvistumista, viestintää ja vuorovaikutusta koskevat kysymykset osoittavat myönteistä suuntaa.	Osaamiskartoitukset toteutetaan säännöllisesti työyksiköissä. Niitä koskevia tietoja hyödynnetään koko kaupunkiorganisaatiossa valmennusten suunnittelussa.
	Henkilöstökyselyn ao. kysymyskohdat osoittavat myönteistä suuntaa: - tietoa jaetaan työyksiköni sisällä riittävästi (3.3., tavoitetaso 3.4) - saan riittävästi tietoa Mikkelin kaupungin organisaation toiminnasta (2.6. tavoitetaso 2.8).
Esimiesvalmennusta laajennetaan lähiesimiesportaalle	Esimiesvalmennusta laajennetaan lähiesimiesportaalle.
Esimiestyön arviointikysely toteutetaan joka toinen vuosi	Esimiestyön arviointikysely toteutetaan joka toinen vuosi.
	Henkilöstökyselyn ao.kysymyskohdat osoittavat myönteistä suuntaa: - olen tyytyväinen tulosalueeni johtamistapaan (2.75, tavoitetaso 2.9). - olen tyytyväinen kaupungin johtamistapaan (2.05; tavoitetaso 2.2).
Uusia kannustinjärjestelmiä koko henkilöstölle otettu käyttöön	Uusien koko henkilöstöä koskevien kannustinjärjestelmien valmistelu aloitettu.

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strateginen päämäärä

Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat peruspalvelut

Kriittiset menestystekijät

- Innovatiivinen palvelujen järjestäminen
- Monipuolinen kumppanuus
- Tuottavuuden parantaminen

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
<i>Innovatiivinen palvelujen järjestäminen</i> Palvelustrategian valmistelu huhtikuuhun 2010 mennessä. Palvelustrategiassa asetettu palvelujen tuotantotapaa, palveluverkkoa ja laatua koskevat tavoitteet.	Palvelustrategian valmistelu huhtikuuhun 2010 mennessä Palvelustrategiassa asetettu palvelujen tuotantotapaa, palveluverkkoa ja laatua koskevat tavoitteet.
Palvelustrategian perusteella tavoitteet vuosien 2011-2013 talousarvioihin	Palvelustrategian perusteella valmistellaan tavoitteet vuoden 2011 talousarvioon.
Poikkihallinnolliset prosessit käyty läpi	Prosessien kehittämisen vaiheesta tehdään kokonaisarvio, jonka yhteydessä ratkaistaan työn vaiheistus. Jatketaan loppuun kesken olevien sosiaalitoimen, sivistystoimen poikkihallinnollisten prosessien sekä maankäytön prosessien kehittämistyö.

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan seudullisesti	Jatketaan seudullisen opetuspalvelukeskuksen valmistelua tähtäimenä toiminnan käynnistyminen syksyllä 2011. Tehdään ratkaisut sosiaali- ja terveyspalvelujen seudullisesta organisoinnista ja käynnistetään sen toteutuksen valmistelu.
Monipuolinen kumppanuus Kumppanuuden pohjalta tuotetut palvelut lisääntyvät	Kumppanuuden pohjalta tuotetut palvelut lisääntyvät Tilaaosaamisen vahvistamiseen tähtäävää koulutusta toteutetaan osana talousosaamisen koulutusta. Osallistutaan kuntaliiton puitteissa toteutettavaan tilaaja-tuottaja –ajattelua edistävän Toimi 2010 – verkoston toimintaan. Osallistutaan Miktechin järjestämään kumppanuusvalmennukseen.

Käyttäjälähtöisten palvelukonseptien määrä lisääntyy	Käyttäjälähtöisiä palvelukonsepteja kehitetään omassa organisaatiossa ja muualla saatujen kokemusten perusteella.
	Valmistellaan palveluosaajavalmennus joka toteutetaan tuotekehittäjän erikoisammattitutkinnon avulla. Toteutettavan valmennuksen yhtenä näkökulmana ovat käyttäjälähtöiset palvelukonseptit.
Tuottavuuden parantaminen Innovaatio- ja tuottavuusohjelma valmistuminen valtiovarainministeriön aikataulun mukaisesti	Innovaatio- ja tuottavuusohjelma valmistuminen valtiovarainministeriön aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti.
Ohjelmassa määritelty tuottavuuden parantamisen tavoitteet ja keinot	Ohjelmassa määritelty tuottavuuden parantamisen tavoitteet ja keinot.
Ohjelman perusteella tavoitteet talousarvioon vuodesta 2010 alkaen	Ohjelman käynnistyminen on viivästynyt. Ohjelman perusteella tavoitteet talousarvioon vuodesta 2011 alkaen.
	Korostetaan käyttäjälähtöisyyttä ja sen määrittelyä tapana nostaa tuottavuutta mm. osana palveluosaajavalmennusta.
Sähköisten järjestelmien (mm. SAP) ja palveluiden tehokas hyödyntäminen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Nopea parhaiden käytäntöjen käyttöönotto	Sähköisten järjestelmien (mm. SAP) ja palveluiden tehokas hyödyntäminen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Nopea parhaiden käytäntöjen käyttöönotto.

Asiakas ja kuntalainen

Strateginen päämäärä

Tyytyväinen asiakas ja käyttäjä

Kriittiset menestystekijät

- Käyttäjälähtöiset, modernit palvelut

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Käyttäjälähtöiset, modernit palvelut Järjestettyjen osallistumis-, ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä foorumien määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa.	Kehitetään osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä foorumeita eri tahoilta saatujen kokemusten pohjalta.
Asiakastyytyväisyysmittauksien pääsuunta kehitty myönteiseen suuntaan	Luodaan MinunMikkeliini – verkkoalusta välineeksi vuorovaikutteisille kehittämisprosesseille. Keväällä 2009 tehdyn kuntapalvelututkimuksen tulokset antavat pohjan asukastyytyväisyyden arvioinnille. Asiakastyytyväisyysmittaukset tehdään vähintään kahden vuoden välein ainakin seuraavissa palveluissa: ateriapalvelu, lomitustoiminta, avoterveydenhuolto, työterveyshuolto, hammashuolto, vanhusten palvelut, lasten päivähoito, lukio, peruskoulu, kirjastopalvelut, liikuntapalvelut, liikenneväylien kunnossapito, rakennusvalvonta ja kiinteistöjen hoito. Asiakastyytyväisyysmittauksien tavoitetasona on, että pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan.
Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät	Selvitetään kuntalaisportaalin toteuttamismahdollisuudet, jossa kuntalaisella olisi mm. yhdellä kirjautumisella mahdollisuus nähdä eri palveluihin liittyvät omat tietonsa. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa valmistellaan ja otetaan käyttöön uusia asiakkaille suunnattuja verkkopalveluja.

Strateginen päämäärä

Hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö

Kriittiset menestystekijät

- Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen
- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Terveyden edistämisen- ja hyvinvointiohjelma laaditaan vuonna 2010. Ohjelmassa määritelty konkreettiset toimenpiteet sekä vastuutahot eri hallintokunnissa.	Terveyden edistämisen- ja hyvinvointiohjelma laaditaan vuonna 2010. Ohjelmassa määritelty konkreettiset toimenpiteet sekä vastuutahot eri hallintokunnissa.
Kulttuurin ja liikunnan harrastajien määrä kasvaa	Kasvu 5%.
Terveysvaikutusten arviointi otetaan käyttöön	Terveysvaikutusten arvioinnin käyttöönoton valmistelu Arviointia pilotoidaan yhdessä merkittävässä hankkeissa.

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Sairastavuusindeksi 100	Sairastavuusindeksin (viimeisin arvo 104,8 on vuodelta 2007) aleneminen jatkuu siten, että strategiakauden lopulla tavoitetaan valtakunnan keskiarvo 100. Toimenpiteet määriteltä terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmassa.
Ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen Varhaista tukea resursoidaan siten, että erikois- ja erityispalveluiden tarve vähenee	Erikois- ja erityispalvelujen tarve vähenee .
Moniammatillisten tiimien määrä lisääntyy	Moniammatillisten tiimien määrä lisääntyy.
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen Lapsivaikutusten arviointi tehdään kaikessa päätöksenteossa	Menettelyt ja ohjeet luotu lapsivaikutusten toteuttamiseksi.
Osallistutaan valtakunnalliseen kouluterveyskyselyyn ja tulokset paranevat	Osallistutaan valtakunnalliseen kyselyyn ja tulokset paranevat.
Nuorisotyöttömyys laskee	Nuorisotyöttömyys laskee.
Nuorisovaltuuston asema vahvistuu	Suoritetaan arvio nuorisovaltuuston asemasta ja sen pohjalta valmistellaan toimenpiteet nuorisovaltuuston aseman vahvistamiseksi.
Sosiaalisen median käyttö lisääntyy	Selvitetään sosiaalisen median käyttömahdollisuudet eri osapuolten välillä.
Koulun ja kodin yhteistyö vahvistuu	Koulun ja kodin yhteistyö vahvistuu.
Laadukkaat peruspalvelut	Laadukkaat peruspalvelut.

Elinvoima ja vetovoimaisuus

Strateginen päämäärä

Vetovoimainen kasvukeskus

Kriittiset menestystekijät

- Hyvä maine
- Vuotuinen muuttovoitto
- Ekologinen ja elävä kaupunkikeskus ja maaseutu
- Kansainvälistyminen
- Elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen
- Dynaaminen, aluevaikuttava innovaatio-, osaamis-, koulutus- ja tutkimusympäristö

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Hyvä maine Majoitusvuorokausien määrä kasvaa	Majoitusvuorokausien määrä kasvaa.
Viiden merkittävimmän tapahtuman kävijämäärä kasvaa	Viiden merkittävimmän tapahtuman kävijämäärä kasvaa. Tapahtumat: St. Michel-ravit, Mikkelin musiikkijuhlat, Savcor Ballet, Työväen näyttämöpäivät ja Jurrassic Rock.

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Mikkelin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa.	Mikkelin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa.
Tapahtumien ja kävijöiden määrä kasvaa	Tapahtumien ja kävijöiden määrä kasvaa.
Mikkeli –brändin rakentamista tukevan viestintäohjelman toteuttaminen, mm. www-palvelun kehittäminen	Mikkeli – brändin rakentamissuunnitelman laatiminen ja sen toteuttamisen käynnistäminen.
Kulttuuriperintöohjelman laatiminen	Kulttuuriperintöohjelman laadinnan ohjelmointi.
Vuotuinen muuttovoitto Asukasmäärän lisää 100 as/v.	Asukasmäärän lisää 100 as/v.
Tulomuuton lisääntyminen	Tulomuuton lisääntyminen.
Yli 30-vuotiaiden tulomuutto vahvistuu	Yli 30-vuotiaiden tulomuutto vahvistuu Muuttoaktiivisuutta edistäviä toimenpiteitä suunniteltu ja toteutettu.
Ekologinen ja elävä kaupunkikeskus ja maaseutu Keskustan ja satama-alueen kehittäminen	Keskustan ja satama-alueen kehittäminen.
Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen.
Vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittaminen	Vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittaminen.
Kylien ja maaseututaajamien asukasmäärän kasvu	Kylien ja maaseututaajamien asukasmäärän kasvu.
Monipuolinen tonttitarjonta	Monipuolinen tonttitarjonta.
Toimivat lähipalvelut	Toimivat lähipalvelut.
Ekologisen jalanjäljen pieneminen	Ekologisen jalanjäljen pieneminen.

Bioenergian käytön lisääminen	Bioenergian käytön lisääminen.
Energia- ja ilmastonmuutosstrategian teko ja saattaminen toimeen poikkihallinnollisesti	Energia- ja ilmastonmuutosstrategian teko ja saattaminen toimeen poikkihallinnollisesti.
Kansainvälistyminen Ulkomaalaisten matkailijoiden ja kaupan volyymin kasvattamiseksi profiloituminen Venäjä-osajana	Profiloituminen Venäjä-osajana.
Yrityspalveluiden järjestäminen kumppanuusperiaatteella	Ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten %-osuus koko yrityskannasta kasvaa.
Peruspalveluja venäjän- ja englanninkielellä	Yrityspalveluiden järjestäminen kumppanuusperiaatteella.
	Varmistetaan palvelujen saanti venäjän- ja englanninkielellä yhteispalvelussa ja kaupungin www – sivuilla.

Tavoitetaso valtuustokaudella	Tavoitetaso 2010
Elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolisuus Yksityissektorin työpaikkamäärä kasvaa vuoden 2009 tasosta	Yksityissektorin työpaikkamäärä kasvaa vuoden 2009 tasosta (arvio; lopulliset tiedot saataneen vasta v.2012).
Kärkitoimialojen työpaikkojen lisääntyminen	Kärkitoimialojen työpaikkojen lisääntyminen (ympäristö- ja materiaalitekniikka, arkistotoimiala, turvallisuusala ja palveluala).
Vaikuttava elinkeinostrategia	Elinkeinostrategian laatiminen.
Kehittämissyhtiöiden ja koko kaupungin toiminnan tehostaminen, asiakaslähtöiset yrityspalvelut	Kehittämissyhtiöiden toiminnan tehostaminen, tavoitteena mm. asiakaslähtöiset yrityspalvelut.
	Kaupungin organisaation toiminnan tehostaminen elinkeinoelämän vahvistamisessa. Tehtäviä selkiinnetään elinkeinostrategiassa.
Itäportin toteuttaminen aloitettu Satama-alueen toteuttaminen aloitettu	Toteuttaminen aloitettu Käynnistyminen 2010.
Turvallisuusklusterin ja ympäristöklusterin työpaikkojen lisääntyminen	Digitalmikkelissä –työpaikkoja 100.
Dynaaminen, aluevaikuttava innovaatio-, osaa- mis-, koulutus- ja tutkimusympäristö Kaupungin, oppilaitosten sekä tutkimusorganisaatioiden yhteinen toimintamalli jäsennetty ja otettu käyttöön	Ko. organisaatioiden yhteinen toimintamalli jäsennetty ja otettu käyttöön.
Tki-rahoituksen kasvu, painopisteenä kansallinen ja kv-rahoitus	Tki-rahoituksen kasvu, painopisteenä kansallinen ja kv-rahoitus.
Ammattikorkeakoulun ja yliopistokeskuksen vahvistuminen	Ammattikorkeakoulun ja yliopistokeskuksen vahvistuminen.
Koulutustason nousu	Väestön perusasteen jälkeen suoritettujen koulutusten keskimääräinen pituus vähintään valtakunnan tasolla (v. 2007 3,13v, kun valtakunnan keskiarvo oli 3,15v. Tavoite edellyttää erityisesti korkean koulutustason työpaikkojen lisääntymistä).

Talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet

Tasapainotusta koskevat säädökset

Kuntalain 65 pykälän mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

Laissa on erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelmasta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä, ja joka ei saa taseen alijäämää katetuksi taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi. Toimenpideohjelman laatimisesta riippumatta taloussuunnitelma on laadittava tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi, jos kunnalla on kertynyttä alijäämää.

Valtuuston on hyväksyttävä toimenpideohjelma taloussuunnitelman yhteydessä. Toimenpideohjelma voi myös olla erillinen valtuuston hyväksymä asiakirja. Toimenpideohjelma voidaan hyväksyä myös osana taloussuunnitelmaa.

Valtuusto päättää toimenpideohjelman kestosta, joka voi olla nelivuotista taloussuunnitelmaa pidempi. Usealle vuodelle ulottuva toimenpideohjelma tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Mikkelin kaupungin talouden tasapainottaminen vuosien 2009 -2012 aikana

Kaupunginhallitus on hyväksynyt talousarvioraamin 15.6.2009. Talousarviokehityksen lähtökohtana ovat vuoden 2008 tilinpäätös ja vuoden 2009 talousnäköymät. Tilinpäätökseen sisältyy – 14,6 miljoonan euron kattamattomat alijäämät.

Lähtökohtana on, että alijäämät eivät kasva vuonna 2010 ja taseeseen kertyneet alijäämät kateetaan vuosien 2011 – 2013 aikana tiukalla taloudenpidolla.

Kaupungin talouden tasapainon yhtenä ongelmana on edelleen korkea velkamäärä, joskin velkamäärää saatiin v. 2008 alennetuksi 9 %:lla. Vuoden 2008 lopussa velkaa oli 153 miljoonaa euroa. Korkokannan mahdollinen nousu on edelleen uhka talouden tasapainolle. Tasapainotusohjelman yhtenä tavoitteena on, että velkamäärä ei kasva suunnitelmakaudella 2010 - 2013.

Vuodelle 2008 veroprosenttia nostettiin 0,75 prosenttiyksiköllä. Jatkossa talouden tasapainottaminen tapahtuu toimintakatteen kasvua hillitsemällä. Tasapainotusohjelma rakennetaan siten, että siihen ei sisälly veroprosentin muutosta suunnittelukaudella.

Tavoitteena on ensisijaisesti jatkaa ja saattaa loppuun käynnissä olevia rakenteellisen kehittämisen hankkeita ja käynnistää myös uusia, joilla voidaan pysyvästi parantaa tuottavuutta keskeisissä palveluissa myös pitemmällä tähtäyksellä. Samoin konsernin sisäisiä ja seudullisia toimintojen koamishankkeita edistetään. Tasapainotus lähtee lyhyen aikavälin talouden tasapainottamisen toteuttamisesta. Osa suunnitelluista toimenpiteistä tuottaa tulosta vasta muutaman vuoden päästä. Pitemmällä aikavälillä tarvitaan kuitenkin pysyvän talouden tasapainon ylläpitämiseksi jatkuvaa tuottavuuden seurantaa ja parantamista. Tähän kuuluu myös henkilöstön tarpeen ja henkilöstömitoitusten arviointi.

Muita tasapainotustoimenpiteitä otetaan käyttöön kaupungin taloudellisesta tilanteesta riippuen. Taloudellinen tilanne arvioidaan helmikuussa 2010 ja sen jälkeen mahdolliset tasapainotustoimenpiteet tuodaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Yleinen tuottavuuden kohottaminen

Yleinen tuottavuusvaatimus kaikille yksiköille voidaan toteuttaa tulosalueen itse valitsemilla keinoilla. Keinoina tulevat kyseeseen mm. toimintatapojen kehittäminen, toiminnan laatutavoitteiden uudelleenarviointi, henkilöstömitoituksen tarkistaminen ja palveluiden osto. Tähän lasketaan myös viime vuosina tehtyjen tietotekniikkainvestointien mahdollistama tuottavuuden lisäys.

Kaupungin kunkin ostopalvelusopimuksen sopimuskauden päättyessä selvitetään mahdollisuudet kustannustason alentamiseksi tarvittaessa palvelutasoakin alentaen ja tarvittaessa uudelleen kilpailuttaen. Palvelu voidaan toteuttaa omana toimintana, jos se osoittautuu edullisemmaksi.

Toimintoja kootaan hyödyntäen yhteispalvelun mahdollisuuksia.

Hankekohtaisessa tarkastelussa toimenpiteet voidaan jakaa kolmeen luokkaan, nopeasti vaikuttaviin toimenpiteisiin, pitkällä aikavälillä vaikuttaviin toimenpiteisiin sekä muihin tuottavuutta parantavaihin toimenpiteisiin, joiden tiedetään esimerkiksi tutkimustiedon perusteella vaikuttavan tuottavuuteen, mutta joiden vaikutuksia talouteen on vaikeaa osoittaa välittömästi.

Hankekohtainen tarkastelu

Prosesseja kehitetään

Kaupungissa on meneillään hanke toimintaprosessien kehittämiseksi. Painopiste on tähän mennessä ollut keskeisissä ja suurissa kustannuksissa aiheuttavissa sosiaali- ja terveystoimen palveluprosesseissa. Sosiaali- ja terveystoimen sekä teknisen toimen prosessien kehittäminen saatetaan loppuun ja painopistettä siirretään sivistystoimeen.

Työmarkkinatuen rahoituksen pienentäminen

Työmarkkinatukea yli 500 päivää passiivisesti saaneiden henkilöiden työmarkkinatukikustannukset jaetaan tasan kuntien ja valtion kesken, eli kunnat kustantavat puolet tästä summasta. Aktiivitoimiin osallistuvan tuen saajan kustannuksista vastaa valtio. Vastaavasti toimeentulotuki on irrotettu valtiosuusjärjestelmästä ja jaettu perustoimeentulotukeen ja täydentävään toimeentulotukeen. Perustoimeentulotuen kustannukset jaetaan tasan valtion ja kuntien kesken. Kaupungille tämä merkitsee nykyisellä työllistämistasolla n. 1,5 miljoonan euron kustannuksia. Talousarviossa asetetaan tavoitteeksi lisätä työllistämistoimenpiteitä niin, että Kelan laskutus työmarkkinatuen rahoituksesta puoliintuu. Tavoite merkitsee n. 250 työttömän työllistämisen tai työllistämistoimenpiteeseen ohjaamisen lisäystä nykyiseen verrattuna.

Annetun tavoitteen saavuttamiseksi kaupungin on hyödynnettävä meneillään olevan Vaaksa hankkeen tilaama selvitys ja sen tuloksena syntyneet toimenpideehdotukset. Osa ehdotuksista ei välttämättä ole toimeenpantavissa talousarviovuonna 2010, mutta joihinkin käytäntöihin on mahdollista vaikuttaa. Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota kaupungin omaan työllistämiseen, jotta se mahdollisimman paljon kohdistuisi kyseiseen kohderyhmään. On mahdollista vaikuttaa myös niihin toimijoihin, joiden kanssa kaupunki tekee palvelusopimuksia tai joille myönnetään avustusta.

Sosiaali- ja terveystoimen sopeuttamis- ja kehittämishankkeet

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteeksi on asetettu, että Mikkelin kaupunki on viimeistään vuonna 2012 keskisuurten kaupunkien kustannusvertailussa edullisimman kolmanneksen joukossa tarkasteltaessa asukaskohtaisia ikävakioitu- ja sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia. 15 keskisuuren kunnan kustannusvertailun vuoden 2008 tietojen perusteella Mikkelin kaupungin asema on parantunut tavoitteen mukaisesti. Vuonna 2007 Mikkelin sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat, vuonna 2008 kustannukset olivat alle vertailukuntien kes-

kiarvon ja kuudenneksi pienimmät. Vuonna 2009 näyttää siltä että myönteinen kustannuskehitys suhteessa muihin kuntiin on jatkunut.

Myönteinen kehitys on saatu aikaan osittain vuonna 2008 käynnistetyillä kahdeksalla hankkeella ja joiden toimenpiteet jatkuvat edelleen. Näiden lisäksi tuottavuutta parantavia hankkeita on päivähoidossa sekä myös koko sosiaali- ja terveystoimen organisointi seudullisesti.

1. Päivähoito

Päivähoidon kehittäminen ei kuulu em. hankkeisiin. Päivähoidon kysynnässä on tapahtunut lisääystä, ja lievää kasvua saattaa olla odotettavissa myös jatkossa. Päivähoidossa on käynnistynyt syksyllä 2009 hanke, jossa suunnitellaan päivähoidon tila- ja henkilöstöjärjestelyjä. Henkilöstöä tullaan vakinaistamaan suunnitelman mukaisesti ja keskustan päiväkodin suunnittelu aloitetaan. Ison keskustan päiväkodin valmistumisen myötä suljetaan pienempiä yksiköitä.

2. Lastensuojeluhanke

Lastensuojelussa asetettiin tavoitteeksi noin 1 M€ säästö. Suhteellista säästöä tavoitellaan vuosittain 0,2 M€, mikä tarkoittaa esim. noin 1000 hoitopäivän vähentämistä vuosittain. Vuonna 2008 lastensuojelussa saavutettiin 1,8 milj. euron kustannusalenema suhteessa keski suurten kaupunkien keskiarvoon. Onnistumisen taustalla oli se, että huostaan otettujen lasten määrä las-ki, perhehoito lisääntyi ja sijoitukset lastensuojelulaitoksiin ja ammatillisiin perhekoteihin vähentyivät.

Perhehoitoa tullaan edelleen kehittämään niin, että suurin osa sijaishuollon tarpeessa olevista lapsista tullaan sijoittamaan perhehoitoon. Vuonna 2010 selvitetään lastenkoti Pelloksen kytkeminen mahdolliseen seudulliseen sote liikelaitokseen, jolloin asiakaspohja laajentuisi ja sitä kautta voitaisiin parantaa kannattavuutta.

3. Vammaispalveluhanke

Vammaispalveluissa tavoitellaan 0,35 M€ kustannussäästöä. Säästö pyritään saavuttamaan ensisijaisesti kehittämällä palveluohjausta sekä tiukentamalla palvelukriteereitä siltä osin kuin kyseessä ei ole yksiselitteisesti asiakkaan subjektiivinen oikeus. Vammaispalvelujen asiakkaat, joille on tarjottava asumispalveluita tai laitoshoidoa, pyritään mahdollisuuksien mukaan siirtämään Mikkelissä sijaitseviin yksiköihin.

Vaikeavammaisten kotipalvelu yhdistetään vuoden 2010 alussa vanhusten kotihoitoon. Yhdistämällä pieni yksikkö suurempaan saadaan aikaan synergiahyötyä sekä henkilöstön yhteiskäytössä että kotiin annettavien palvelujen tuottamisessa. Pääskylän palvelukoti yhdistetään vuoden 2010 alussa vanhusten kotihoitoon. Yhdistämisen kautta Pääskylän palvelukoti, pienenä ja haavoittuvana yksikkönä, sulautetaan osaksi Kotikartanon toimintaa.

Kehitysvammahuollossa jatketaan työtä laitoshoidon vähentämiseksi siirtämällä asiakkaita Vaalijalasta kevyempiin yksikköihin Mikkeliin. Yhteistyötä päivähoidon, sivistystoimen ja kehitysvammahuollon kanssa tiivistetään edelleen mm. erityislasten iltapäivähoidon järjestelyjen osalta.

Syksyllä 2009 voimaan astunut vammaispalvelulain muutos tulee kuitenkin lisäämään vammaispalvelujen kustannuksia.

4. Mielen terveyshanke

Tavoitteeksi on asetettu, että palvelujen uudelleen organisointi seudullisesti tapahtuu osana sosiaali- ja terveydenhuollon liikelaitos Mainiota

Sairaanhoitopiiriin käynnistämisen psykiatrian selvityshankkeen täytäntöönpano käynnistyy vuoden 2010 aikana yhdessä sairaanhoitopiiriin kanssa. Loppuraportissa esitetään 60 psykiatrian sairaan-sijan vähentämistä erikoissairaanhoidosta sekä panostamista psykiatrian avohoitoon ja perusterveydenhuollon mielen terveys- ja päihdepalveluihin.

5. Toimiva terveyskeskus (vastaanottoiminnan kehittäminen)

Avoterveydenhoidon ja vastaanottoiminnan kehittämisen edellytetään tehostavan kokonaishoitoprosessia siinä määrin, että saavutetaan 0,6 M€ säästö. Vastaanottoimintaa on useampaan vuoden ajan vaivannut lääkäripula. Lääkäripula ja sitä kautta vastaanottoaikojen puute on omalta osaltaan johtanut potilaiden epätarkoituksenmukaiseen erikoissairaanhoidon ohjautumiseen ja sitä kautta kohonneisiin erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Toisaalta lääkäripulan takia vastaanoton henkilöstörakenne on vääristynyt tuottavuuden ja kustannustehokkaan toiminnan näkökulmasta.

Pankalammen vastaanoton osittaisen ulkoistamisen avulla keväällä 2009 lääkäripula on saatu pääosin hallintaan. Vastaanottoimintaa kehitetään edelleen kumppanuusperiaatteella. Yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa valmistellaan päiväpäivystyksen siirtämistä yhteispäivystyksen yhteyteen vuoden 2010 alusta. Päivystysprosessin ja yhteisvastaanoton kehittämiseen perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidon Mikkeliissä ja Jyväskylässä valmistelevat yhteistä hanketta osaksi KASTE-ohjelmaa

6. Vanhusten palveluiden prosessi ja palvelurakenteen kehittäminen

Vanhusten palvelujen palvelurakenteen muutos on edennyt suunnitelmallisesti. Laitospaikkojen vähentämisellä ja avohoidon kehittämisellä on pysytty vähentämään kustannuksia. Erikoissairaanhoidon kanssa tehty yhteistyö on minimoinut siirtoviivemaksut vuonna 2009 ja tehostanut kotitutkimisprosessia. Laitoshoidon alueella on lisätty lyhytaikaishoidon osuutta.

Vuonna 2010 vähennetään edelleen laitoshoidon, Pankarannan vanhainkoti ajetaan asteittain alas. Tämän myötä vapautuvia resursseja kohdennetaan avohoitoon, jonka sisällön kehittämistä jatketaan edelleen.

7. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstösuunnitelma

Tavoitteena on henkilöstöressurssien mahdollisimman hyvä optimointi palvelurakenteen muutoksiin nähden ja henkilöstömäärän vähentäminen vuoteen 2012 mennessä niin että vakanssit/henkilötyövuodet vähenevät yhteensä 100:lla. Sosiaali- ja terveystoimessa nähdään kuitenkin tällä hetkellä, että kun joudutaan huomioimaan mm. lakisääteiset toiminnot ja niiden jatkuva lisääntyminen, henkilöstösäästöt vakanssivähennyksinä eivät ole mahdollisia vaan on panostettava toimintatapojen kehittämiseen ja vaikuttavuuteen. Useimmissa sosiaali- ja terveyspalveluissa onnistuneisuuden kuvaaminen tuottavuusluvulla ilman laatua on pulmallista ja mahdollistaa vääristymät. Käytännön työkaluiksi on saatava keinoja, joilla laatu ja tuottavuus sekä tuottavuus ja vaikuttavuus yhdistetään ja näiden perusteella asetetaan tuottavuus- ja henkilöstötavoitteet. Tällainen työskentely on pitkäjänteistä ja vaatii johtamisosaamista, jota nyt sotessa vahvistetaan mm. JET -koulutuksen kautta.

Tarkoituksena on vähentää suunnitellusti ja hallitusti määräaikaisen työvoiman määrää turvaamalla samalla riittävä ja osaava vakinainen henkilöstö. Jatkuva määräaikaisten sijaisten suuri määrä aiheuttaa runsaasti esimiestyötä sekä tukityötä.

Tehotiimi (35 vakanssia) käynnistyi vuonna 2009. Vuoden 2010 alusta kaikki tilapäisen työvoiman rekrytointi vanhusten palveluihin tapahtuu keskitetysti tehotiimin kautta. Rakenteellisten muutosten myötä vakinaista henkilöstöä siirretään joustavasti työyksiköiden välillä.

Päivähoidossa on hoitoa tarvitsevien lasten määrä edelleen kasvussa aiemmista ennustuksista poiketen ja siellä eläköityminen ja osa-aikatyö on merkittävää. Tästä johtuen eläköityvien tilalle otettavien työntekijöiden lisäksi päivähoidossa tehdään toiminnallisia muutoksia siten, että pieniä yksiköitä yhdistetään suuremmiksi kokonaisuuksiksi.

Eläketapahtumia, eli henkilökohtaisen eläkeiän saavuttavia arvioidaan olevan koko toimialalla vuosina 2010 -2015 yhteensä 251. Eläköityvien suuresta määrästä johtuen ei vakanssien lopettami-

nen samaan tahtiin ole mahdollista lakisääteisten toimintojen tuottamisen toteuttamiseksi ja turvaamiseksi. Henkilöstömenosäästö muodostuu tilapäisen työvoiman huomattavasti pienemmällä resursoinnilla ja käytöllä, koska oma liikkuva tehotiimi turvaa vakinaisen henkilöstön äkilliset poissaolot. Sijaistyövoimaa käytetään hallitusti vuosilomasijaisuuksiin sekä esim. arkipyhälistojen henkilöstövajeeseen sekä pitkiin poissaoloihin.

Kaupungin henkilöstövähennykset tuottavat toivotun tuloksen vain, mikäli erikoissairaanhoidossa ei vastaavasti lisätä henkilökuntaa. Yksilöidyssä henkilöstösuunnitelmassa henkilöstövähennykset voidaan toteuttaa joustavasti sekä kaupungin sosiaali- ja terveystoimessa että erikoissairaanhoidossa riippuen siitä miten yhteisissä kehittämishankkeissa päädytään toimintojen uudelleen organisointiin. Psykiatrian selvityksen myötä näyttää siltä, että osa laskennallisesta henkilöstövähennyksestä toteutuu psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa.

Lastensuojelussa talouden tasapainotustoimenpiteet kohdistuvat pääosin palvelujen oston vähentämiseen mikä omalta osaltaan pienentää tarvetta vähentää omaa henkilöstöä.

Vuonna 2010 valmistaudutaan siirtymään seudulliseen sosiaali- ja terveystoimeen. Henkilöstön rekrytoinnissa tämä otetaan huomioon ja erityisesti käytetään harkintaa mahdollisten uusien esimiesten rekrytoinnissa.

8. Sosiaali- ja terveystoimen palvelukriteerit

Palvelukriteerit laaditaan kaikista keskeisistä palveluista. Tarkoituksena on täsmentää milloin kuntalainen pääsee palveluiden piiriin ja myös kuinka laajaa palvelua kuntalainen eri tilanteissa saa. Kriteereissä täsmennetään myös milloin palvelujen piiristä poistuminen tapahtuu.

Palvelukriteereiden käyttö on tehostunut erityisesti SAS-toiminnassa liittyen potilaiden kotiuttamiseen. Palvelukriteereiden määrittelyä tehdään rinnan muiden hankkeiden kanssa.

9. Tuetun asumisen kokonaisuus

Merkittävä osa sosiaali- ja terveystoimen menoista koostuu eri asiakasryhmien tuetusta asumisesta. Oikein kohdistetulla panostuksella tuettuun asumiseen on mahdollista saavuttaa kustannussäästöä laitoshoidon menoissa. Palveluohjauksen kehittäminen kuuluu kiinteästi tähän hankkeeseen.

Hankkeessa on edetty niin, että laitospaikoilta on saatu purettua asiakkaita kevyempiin asumismuotoihin esimerkiksi psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta ja eri asiakasryhmiä on pystytty tarkastelemaan kokonaisuutena.

Vuonna 2010 panostetaan ryhmäkotityyppiseen asumiseen. Mielensterveys- ja päihdekuntoutujien tuettua asumista käsitellään jatkossa yhtenä kokonaisuutena.

Sivistystoimen tasapainotustoimenpiteet

Sivistystoimen tasapainotustoimenpiteet kiteytyvät erityisesti koululaisten määrän vähenemiseen, tilojen käytön tehostamiseen sekä palveluverkon supistamiseen.

1. Koulutuksen tasapainotustoimet

Kaupunginvaltuuston 17.11.2008 tekemän päätöksen mukainen kaupunkikonsernin koulutustilojen tehostamis- ja rakenneohjelman toteuttaminen alkaa kaupungin osalta vuonna 2010 seuraavasti:

- Lukioiden yhdistäminen yhdeksi oppilaitokseksi Yhteiskoulun ja liiketalouden kiinteistöihin 1.8.2010
- Raviradantien uuden koulun (yhtenäiskoulu, sisältäen EHA1 ja EHA2 luokat sekä yläkoulun ESY-luokat) käynnistäminen kokonaisuudessaan 1.8.2011

- Lyseon yläkoulu 1.8.2011
- Erityisluokkien hajauttaminen 1.8.2011

Järjestelyjen taustalla on ikäluokkien vähittäinen pieneneminen, joka vaikuttaa jo lähivuosina paitsi kaupungin opetustoimen, myös toisen asteen ja ammattikorkeakoulun tilantarpeisiin. Päätetyt ratkaisut tiivistävät ammattikorkeakoulun, ammattiopiston ja yleissivistävän koulutuksen tilojen käyttöä oppilas- ja opiskelijanennusteen suuntaisesti. Samalla tarkastellaan muidenkin oppilasalueiden rajat joidenkin epäkohtien poistamiseksi.

Koulutilajärjestelyjen vaikutukset käyttötalouteen

Koulutilajärjestelyt tehostavat toimintaa niin, että niiden kustannuksia hillitsevä yhteisvaikutus nykyisillä resurssointiperusteilla laskien käyttötalouteen arvioidaan olevan -450 000 €, josta lukioiden yhdistämisen osuus -300 000 € ja perusopetuksen ratkaisujen osuus -150 000 €. Kustannusvaikutukset toteutuvat asteittain n. 3 vuoden kuluessa toteutuksesta lukien.

Oppilas- ja opiskelijamäärien kehitys

Peruskoulun ikäluokat pienenevät ennusteen mukaan vuodesta 2009 vuoteen 2013 mennessä n. 300 oppilaalla, jonka jälkeen väheneminen tasaantuu. Oppilaskohtaiset valtionosuudet vähenevät vastaavasti. Väheneminen pienentää tuntikehystä em. aikavälillä noin 450 vkt:lla, joka vastaa noin -20 opettajatyövuoden työmäärää ja vaikutusta kustannuksiin. Nykälän koulu lakkautettiin 1.8.2009, minkä välitön kustannusvaikutus vuonna 2010 on noin -90 000 €. Harjunmaan koulun jatkuvuus on tarkastelussa oppilasmäärän kehityksen perusteella tammikuun 2010 oppilaiden kouluun ilmoittautumispäivän tilanteen pohjalta tehtävän oppilasennusteen perusteella. Lukion opiskelijamäärän ennustetaan vähenevän vuodesta 2009 vuoteen 2013 noin 70 opiskelijalla, joka vähentää tuntikehystä noin. -90 vkt, joka vastaa noin -4 opettajatyövuoden työmäärää ja vaikutusta kustannuksiin.

2. Tasapainotustoimet muilla sivistystoimen tulosalueilla

Palveluverkon supistamistoimia ja niistä seuraavia henkilöstöratkaisuja toteutetaan muilla sivistystoimen tulosalueilla seuraavasti.

- Kalvitsan sivukirjaston lakkaaminen 2010
- Siekkilä sivukirjaston toiminnan muuttaminen kouluratkaisujen aikataulussa 2011
- Loukeen kurssikeskuksen toiminnan lakkaaminen 2010
- Tornimäen siirtyminen yksityiselle yrittäjälle

Näiden palveluverkkoratkaisujen yhteisvaikutus käyttötalouteen suunnitelmakaudella on noin

- 130 000 euroa. Sivistystoimen tukipalvelujen järjestelyissä haetaan edelleen synergiaetuja. V. 2009 on toteutunut 3 htv:n vähennys ja suunnitelmakaudella tavoitteena on lisäksi -3 htv:n vähennys eläkeratkaisujen myötä.

Teknisen toimen tasapainotushankkeet

1. Organisaation yleinen kehittäminen

Teknisen toimen toiminnan tuottavuutta on parannettu uudistamalla organisaatiota tilaaja-tuottajamallin mukaisesti. Uudistustyötä jatketaan edelleen palvelujen järjestäjän, eli tilaajan, henkilöstön toimenkuvamuutoksilla uutta toimintatapaa vastaaviksi. Samalla henkilöstön kokonaismäärää voidaan edelleen jossain määrin vähentää. Tekninen toimi osallistuu suurimpien kaupunkien kanssa Tekesin rahoittamaan kehittämishankkeeseen, jossa yhteistyössä Tampereen Yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun kanssa selvitetään teknisten palveluiden rahoituksen, omistajuuden ja palvelutuotannon uusia innovaatioita.

Tilapalveluiden kumppanuusyhtiöselvitys tehdään vuoden 2010 aikana.

2. Liike- ja teollisuuskiinteistöjen siirtäminen Kehitysyhtiö Naistinki Oy:lle

Tilaomaisuuden tuottavuutta parannetaan myymällä pääosa kaupungin omistamasta liike- ja teollisuuskiinteistökannasta kaupungin omistamalle Kehitysyhtiö Naistinki Oy:lle, joka toimii läheisessä yhteistyössä Miset Oy:n ja Miktech Oy:n kanssa.

3. Tilojen hallinta liikelaitokseen

Kaupungin sisäisessä käytössä olevaa tilaomaisuutta hallinnoiva tilahallinto liikelaitostetaan vuoden 2011 alusta lähtien.

4. Tilojen käytön tehostaminen

Tilojen käyttöä tehostetaan kaupungin sisäisessä palvelutuotannossa (mm. koulutilaselvitys, päivähoiton tilaselvitys ja vanhusten asumispalvelut).

Investointien omarahoitusosuutta pienennetään toteuttamalla hankkeita yhdessä yksityisten tahojen kanssa (esim. Urheilupuiston ja jäähallin saneeraus). Kunnallistekniikan rakentamista rahoitetaan investointeihin kohdistettavilla maankäyttömaksuilla ja maanvuokra tai -myyntituloilla. Keskustan täydennysrakentamista jatketaan ja käynnistetään Satamalahden alueen toteuttaminen tulosvastuullisena projektina.

Energiasäästöihin liittyviä toimenpiteitä ja investointeja lisätään hyödyntämällä energiatehokkuussopimuksen avulla saatavia valtion avustuksia. Energian käytössä pyritään vuoden 2016 loppuun mennessä saavuttamaan 9 % säästö.

Henkilöstösuunnitelma

Yleistä

Henkilöstösuunnittelu on kaupungin strategista toimintaa. Henkilöstön määrä ja tarvittava osaaminen tulee johtaa kaupungin strategiasta, palvelutuotannosta ja palvelujärjestelmää koskevista linjauksista.

Mikkelin kaupunkiorganisaatiossa on tehty useita rakenteellisia uudistuksia toimialoilla ja keskushallinnossa. Näillä on ollut ja tulee olemaan yhteys myös henkilöstömäärään ja sen tarpeeseen. Toimintojen tehostaminen, erilaiset kumppanuusratkaisut, kuten kumppanuusyhtiön perustaminen, toimintojen ulkoistaminen, yksiköiden yhdistäminen ja muut rakenteelliset ratkaisut merkitsevät muutoksia myös henkilöstömäärissä.

Kaupungin henkilöstön on arvioitu vähenevän vuonna 2010 noin 30 henkilöllä ja vuosina 2011-2014 noin 65 henkilöllä (ilman alueellisesta ja paikallisesta toimintojen järjestelystä aiheutuvia henkilöstön siirtymisiä).

Henkilöstön vähentämisessä on huomioitava kaksi olennaista lähtökohtaa. Ensinnäkin henkilöstön määrän vähenemiseen vaikuttaa henkilöstön eläköityminen. Toiseksi, tavoitteena on vähentää määräaikaista palvelusuhteita. Eläköitymisessä tavoitteena on, että hyvissä ajoin ennen eläkkeelle siirtymistä on käyty läpi tehtävää, tehtävän hoidon edellyttämää osaamista ja ylipäättään tehtävän hoitamista. On pyrittävä siihen, että kaikkiin eläköitymisen myötä vapautuviin tehtäviin ei palkata uusia henkilöitä. Toisaalta määräaikaista henkilöstöäkin otetaan vain ehdottoman välttämättömään tarpeeseen.

Henkilöstövähennyksiin pyritään välttämällä henkilöstön irtisanomista ja lomautuksia. Taloudellisen taantuman vaikutus kunnallisella sektorilla tapahtuu kuitenkin viiveellä. Tilanne voi olla sellainen, että tuotannollisin perustein tapahtuvia lomautuksia joudutaan kuitenkin edelleen käyttämään joidenkin pienten henkilöstöryhmien osalta.

Henkilöstövähennyksiin pyritäessä voidaan varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymistä tukea niissä tapauksissa, joissa se on tarkoituksenmukaista. Tämä voi tapahtua eläkekompensaatiolla. Tällöin kaupunki maksaa tapauskohtaisesti ja harkinnan mukaan kompensaatiota varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisestä aiheutuvasta pysyvistä eläkkeen vähennyksestä henkilökohtaisen eläkeiän täyttymiskuukauden päättymiseen saakka. Järjestelyä voidaan käyttää niissä tapauksissa, joissa varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyminen ei aiheuta uuden henkilön palkkaamista. Tehtävät hoidetaan tällöin ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Maksamisesta päättää kussakin yksittäistapauksessa kaupunginhallituksen jaosto.

Henkilöstövaihdosten yhteydessä tehtävillä järjestelyillä pyritään vähentämään kustannuksia. Työntekijöille tarjotaan mahdollisuuksia sisäiseen liikkuvuuteen. Sen avulla työyksiköiden toimintoja voidaan järjestellä myös uudelleen ja tukea työhyvinvointia ja alentaa kustannuksia.

Kehityskeskustelut tulee käydä kaikissa työyksiköissä. Henkilöstö- ja kehittämispalvelut luo koko kaupunkiorganisaatioon yhtenäisen kehityskeskustelujen mallin. Tässä yhteydessä selvitetään myös, voidaanko työn vaativuuden arviointi ja henkilökohtaisen palkan määräytymisperusteet tarkastella kehityskeskusteluissa. Henkilöstö- ja kehittämispalvelut laatii mallin myös osaamiskartoituksille. Osaamiskartoitukset auttavat tunnistamaan koko organisaatiota koskettavia koulutustarpeita.

Tukityöllistämistä käytetään edelleen lähinnä avustavissa tehtävissä. Pääpaino on pitkäaikais-työttömien ja nuorten työllistämisenä. Tukityöllistämiseen käytetyt valtion varat säilyvät vuoden

2009 tasolla, mikä vaikuttaa työllistettyjen määrään. Vuonna 2009 on aloitettu työllistämisen kehittäminen, jolla tuetaan entistä paremmin myös kaupungin palvelutoimintaa.

Nuorten työelämään sijoittumista pyritään vahvistamaan kehittämällä nuorten työpajatoimintaa. Kesätyöntekijöiden määrä pidetään ennallaan ja suunnataan tukemaan kaupungin palvelutoimintaa. Vuoden 2010 kehityskohteena on sosiaali- ja terveystoimi.

Henkilöstöraportti laaditaan vuosittain ja se muodostaa pohjan henkilöstön tilan seurannalle. Henkilöstöraportin avulla tehdään johtopäätökset tarvittavista kehittämistoimenpiteistä. Henkilöstöhallinnon raportointijärjestelmää kehitetään.

Eläkepoistuma

Tulevina vuosina eläkkeelle jäävien kohdalla on huomioitava ns. hiljaisen tiedon poistuminen organisaatiosta. Tämä tulisi ennakoida hyvissä ajoin kun ao. henkilöt ovat vielä kaupungin palveluksessa. Samalla vapautuvien tehtävien uudelleen järjestelyt tulee tarkastella joka kerta erikseen. Henkilöstö- ja kehittämispalvelut kehittää erilaisia malleja hiljaisen tiedon siirtämiseen, mentorointiin ja myös joustaviin työurarakkaisuihin.

Kaupungin ennakoitu eläkepoistuma vuosina 2009- 2013 on seuraava:

Vuosi	Eläkkeelle, joista		Vanhuus-	
	yht.	11.10.09	eläkkeelle	11.10.09 mennessä
2009	96	57	51	39
2010	105		62	
2011	136		93	
2012	126		84	
2013	131		126	

Henkilöstön koulutus

Henkilöstökoulutus on tärkeää kaupungin strategian toteuttamiseksi. Kaupungin uudistettu strategia nostaa esille etenkin palveluosaamisen, johtamis- ja esimiestaidot ja yhteisöosaamisen, mm. verkostoitumisen, tiimitaidot ja muut sosiaaliset taidot. Myös kyky toimia muutoksessa ja johtaa muutosta korostuvat.

Henkilöstökoulutusta suunnitellaan ja toteutetaan kaupungin strategiasta käsin ja sen linjausten mukaisesti. Toisaalta henkilöstökoulutusta toteutetaan selvittämällä henkilöstön osaamista ja osaamistarpeita. Henkilöstön ikääntyessä tarvitaan myös koulutusta. Kaupungin vakinaisen henkilöstön nouseva keski-ikä (48,26 vuotta vuoden 2008 hlöraportista) edellyttää koulutuksellisia toimenpiteitä.

Kaupungissa järjestettävää täydennys- ja muuta koulutusta koordinoi sitä varten asetettu koulutustyöryhmä, jossa on edustus kaupungin päätehtäväalueilta ja liikelaitoksista. Henkilöstö- ja kehittämispalvelut osallistuu myös koulutuskokonaisuuksien laadintaan kaupunkistrategian lähtökohdista. Ammatillinen täydennys- sekä muu koulutus järjestetään ja resursoidaan kuitenkin erikseen toimialakohtaisesti. Työsuojelukoulutusta järjestää keskitetysti työsuojelutoimikunta.

Esimiestyön vahvistaminen

Esimiestyön tuottavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Kaupunki on osana talouden tasa-painottamista käynnistämässä erilaisia talouden hallintaan ja palvelutuotannon kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita. Kehittämishankkeista Johtamisen erikoisammattitutkintoon (JET) osallistuu yhteensä yli 40 keskeisissä esimies/asiantuntija tehtävissä olevaa henkilöä. Koulutuksen tavoitteena on mm. organisaation toimintatapojen ja toimintakulttuurien uudistaminen ja kehittäminen. JET-koulutus ajoittuu vuosiin 2009 – 2010. Jet-koulutusta johtamisen erikoisammattitutkinnon

suorittamiseksi toteutetaan vuoden 2010 aikana myös lähiesimiehille. Koulutukseen osallistuu yli 30 lähiesimiestä oppisopimuskoulutuksena.

Tietohallinnon osaamisen vahvistaminen

Koulutustyöryhmä on tehnyt tietohallintokoulutuksesta kartoituksen vuoden 2009 syksyllä. Kartoituksen pohjalta organisoidaan koulutustarpeet yhteistyössä toimialueiden ja eri tiimien kanssa vuodelle 2010. Tietohallinnon osaaminen on yksi osaamistarpeeseen liittyvä kehittämisnäkökohta. Henkilöstö- ja taloushallinnon kehittämishanke Heta aiheuttaa edelleen laaja-alaista koulutus- ja perehdyttämis-tarvetta kaupungin organisaatiossa

Muu koulutus

Henkilöstöpalvelut huolehtii virka- ja työehtosopimuksia sekä työlainsäädäntöä koskevien muutosten aiheuttamasta koulutuksesta. Henkilöstö- ja talousraportoinnin kehittämistä jatketaan luomalla yhteisiä menettelytapoja mm. järjestämällä tarpeen mukaan koulutusta.

Oppisopimuskoulutusta käytetään kaupungin oman henkilökunnan yhtenä täydennyskoulutusmuotona. Oppisopimuksia käytetään erityisesti edistämään henkilökunnan uudelleen sijoittumista ja sisäistä liikkuvuutta. Lisäksi vuosittain varaudutaan myös ulkoa otettaviin oppisopimuskoulutettaviin. Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen kytketään koko työllistämisen kehittämishankkeeseen.

Palvelussuhteen ehdot

Palkkausjärjestelmien kehittämisen tarkoituksena on varmistaa palkkauksellisesti ne toimenpiteet, joihin kaupungin on ryhdyttävä turvatakseen pätevän henkilöstön pysyvyys ja saatavuus tulevana vuosina.

Työn vaativuuden arviointijärjestelmiä kehitetään edelleen. Yleinen suuntaus peruspalkkojen ja tehtäväkohtaisten palkkojen ylärajojen poistumiseksi ja siirtyminen vähimmäisperuspalkkoihin edellyttävät riittävän kehittyneitä menetelmiä soveltaa paikallisesti työn vaativuuteen perustuvia palkkausperiaatteita. Toimenkuvauksen ja työn vaativuuden arviointia koskevien asiakirjojen yhdistäminen selvitetään vuonna 2009.

Vuodesta 2005 käytössä olleita ja eri sopimusaloille vähitellen lavennettuja periaatteita henkilökohtaisen palkan käytölle noudatetaan edelleen. Henkilökohtaisen palkan eri muotojen kehittämistä jatketaan.

Työyksiköiden toiminnan tuloksellisuutta voidaan tukea ottamalla käyttöön tulospalkkausjärjestelmiä, jotka palkitsevat koko työyksikön henkilöstöä tuloksellisesta toiminnasta.

Henkilöstön työaikajärjestelyjen tarkoituksenmukaisuuteen kiinnitetään huomiota. Työajoista sovitaan tarvittaessa paikallisesti. Kaupungissa käyttöön otetun etätyömahdollisuuden käytännön toteutumista seurataan edelleen.

Henkilöstön vuonna 2007 uusitun muistamisjärjestelmän siirtymävaihe jatkuu vuoteen 2009, jonka jälkeen se on täysimääräisesti käytössä.

Palvelussuhdemuotojen käytön periaatteet

Kaupungilla on vakinaisia virka- ja työsuhteita varten perustettu virkoja ja ns. toimia. Virkasuhteita käytetään kuntalain mukaisesti niissä tehtävissä, joissa käytetään julkista valtaa. Toimilla tarkoitetaan toistaiseksi voimassa olevia kuukausipalkkaisia työsuhteita. Toimien ohella kaupungilla on toistaiseksi voimassa olevia tuntipalkkaisia työsuhteita.

Määräaikaisten virka- ja työsuhteiden osalta kaupunki noudattaa kunnallisen viranhaltijalain ja työ sopimuslain määräyksiä.

Virka- tai työsuhde on voimassa toistaiseksi, jollei sitä ole perustellusta syystä tehty määräaikaiseksi. Perustellulla syyllä tarkoitetaan sellaista syytä, joka lain mukaan voi olla perusteena määräaikaiselle virka- tai työsuhteelle.

Edellä mainittujen periaatteiden noudattaminen tarkoittaa sitä, että mikäli peruste määräaikaaisuudelle poistuu, päättyy palvelussuhde sille varatun määräajan päättyttyä tai palvelussuhde vakinaistetaan.

Osa-aikaisia virka- ja työsuhteita käytetään niissä tehtävissä, joissa tarvetta kokopäiväisen työn teettämiseen ei ole.

Niissä tapauksissa, joissa kaupunki tarvitsee lisää työntekijöitä, sen on työ sopimuslain mukaisesti tarjottava osa-aikatyöntekijälle tarjolla olevan kokoaikatyön lisäksi mahdollisuutta lisätä tämän osa-aikaista työaikaa. Osa-aikaisten virkasuhteiden osalta noudatetaan kunnallista viranhaltijalakia.

Määräaikaisissa ja osa-aikaisissa virka- ja työsuhteissa ei pelkästään viranhoitomääräyksen tai työ sopimuksen kestoajan tai työajan pituuden vuoksi sovelleta epäedullisempia palvelussuhteen ehtoja kuin muissa virka- ja työsuhteissa, ellei se ole perusteltua asiallisista syistä.

Yhteistyö ja osallistuminen

Kunnallisen yhteistoimintalain mukaisia työnantajan ja henkilöstön välisiä paikallisia yhteistyömuotoja ja –menettelyjä täsmennetään. Yhteistyömuodoista neuvotellaan työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä.

Uudelleen sijoittaminen, tehtäväkierto, henkilökunnan asema toimintojen uudelleen järjestelyssä

Mikkelin kaupungilla on käytössä järjestelmiä, joiden tavoitteena on edistää kaupungin vakinaisessa palvelussuhteessa olevien uudelleen sijoittumista ja tehtäväkiertoa. Mm. aktiivisen varhaisen välittämisen mallia hyödynnetään järjestelmien käytössä.

Uudelleen sijoittumisjärjestelyn tavoitteena on turvata vakinaisen henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuus silloin, kun Mikkelin kaupungin vakinaisessa palvelussuhteessa olevan työntekijän työn jatkaminen ei terveydellisistä syistä ole mahdollista. Uudelleensijoittumisen asiantuntijat ovat apuna kaupungin vakinaisessa palvelussuhteessa oleville työntekijöille silloin, kun oman työn jatkaminen ei terveydellisistä syistä ole mahdollista.

Uudelleensijoittumisen asiantuntijat auttavat työntekijää tukemalla häntä uusien työmahdollisuuksien ja uuden ammatin etsimisessä sekä koulutukseen hakeutumisessa. Ohjaus on yksilöllistä ja luottamuksellista. Tavoitteena on löytää paras mahdollinen ratkaisu sekä työntekijän että työnantajan kannalta.

Tehtäväkierron lähtökohtana on työntekijän henkilökohtaisen pätevyyden kehittyminen. Työnantajalle tehtäväkierto merkitsee uuden tieto- ja taitopääoman hankkimista ja näin toiminnan tuloksellisuuden ja palveluiden laadun paranemista.

Tehtäväkierrossa siirrytään määräajaksi toisiin tehtäviin, hoidetaan sijaisuutta tai projektitehtävää tai vaihdetaan työtehtäviä toisen työntekijän kanssa.

Laaja-alaiset ja monipuoliset työtaidot omaava työntekijä pärjää muutostilanteissa ja sijoittuu tulevaisuudenkin työmarkkinoille paremmin. Tehtäväkierto on myös kouluttautumista, jossa korostuu työssä oppimisen ja monipuolisten tehtävien merkitys. Tehtäväkierto on vapaaehtoista ja se on tarkoitettu kaikille henkilöstöryhmille.

Terveydellisistä syistä uudelleen sijoitettavien lisäksi henkilökuntaa sijoitetaan tarvittaessa uudelleen myös toimintojen uudelleen järjestelyn yhteydessä. Toimintoja uudelleen järjesteltäessä vapautuvan henkilökunnan sijoittuminen muihin tehtäviin selvitetään ensisijaisesti ao. hallintoyksikössä. Toissijaisesti selvittely tehdään koko kaupungin tasolla (ns. henkilöstöpankki). Selvittelyssä noudatetaan kunnallisen yhteistoimintalain mukaista menettelyä. Menettelyn yhteydessä selvitetään mahdollisen palvelussuhteen irtisanomisen perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot. Eräänä vaihtoehtona voidaan tapauksesta riippuen huomioida eläkkeelle siirtyminen. Mikäli tarkoituksenmukaisena vaihtoehtona on varhennettu vanhuuseläke, kaupunki voi varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymistä tukea siten kuin kaupunginhallitus on erikseen päättänyt.

Työhyvinvointi ja työterveyshuolto

Kaupunginhallituksen hyväksymän työsuojelun toimintaohjelman laatimisen periaatteiden mukaiset työsuojeluohjelmat kattavat lähes koko kaupungin toiminnan. Työsuojeluohjelmia täydennetään koko kaupungin organisaation kattaviksi. Riskien arviointiin perustuvat ohjelmat sisältävät myös työkykyä ylläpitävän toiminnan työpaikoilla, minkä ohella riskien arvioinnin avulla selvitetään henkilöstön turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja niiden edellyttämiä toimenpiteitä. Työkykyä ylläpitävään toimintaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Työterveyshuollon lähitavoitteena on vajaakuntoisten työntekijöiden seurannan tehostaminen eri menetelmillä. Menetelmiä ovat mm. työn ja työympäristön ergonominen tarkastelu, kuormittavuuden mittaaminen ja työkyvyn arviointi ja seuranta. Jaksamiseen ja työn kuormittavuuteen myös henkisellä puolella paneudutaan työturvallisuuslain mukaisesti.

Painopistealueena on vaikuttaminen henkilöstön sairauspoissaolojen ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin Aktiivisen varhaisen välittämisen mallin käyttöönotto, siihen liittyvä koulutus ja opastus on toteutettu v. 2009.

Toisena painopistealueena on edelleen henkilöstön tapaturmakehityksen aleneminen kohti 0-tapaturmaa. Tämä edellyttää henkilöstöön kohdistuvien työn ja työympäristön vaarojen selvittämistä ja arviointia vuosittain sekä sattuneiden työmatka- ja työtapaturmien ja myös ”läheltä piti” –tilanteiden käsittelyä työpaikoilla.

Henkilöstöä kannustetaan omatoimiseen liikkumiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen mm. opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön osittain rahoittaman ”Kunnossa kaiken ikää” ohjelman avulla.

Toimintojen muutokset ja niistä aiheutuvat vakanssimuutokset

Kaupunginhallitus tekee hallintosäännön mukaisesti erikseen päätökset tarvittavien virkojen ja toimien perustamisesta sekä muuttamisesta. Päätökset tehdään talousarviokäsittelyn jälkeen siinä vaiheessa, kun tarve on ajankohtainen. Päätöksenteossa huomioidaan talouden tasapainotusohjelman mukainen henkilöstötarpeen arviointi.

Vakanssien määrään, laatuun ja sijoittamiseen vaikuttavat toimielimittäin mm. seuraavat toimenpiteet:

Kaupunginhallitus:

Henkilöstö- ja kehittämisspalvelut;

Talous- ja palkkahallinto yhdistyvät yhteiseksi palvelukeskukseksi 1.1.2010. Palvelukeskus muodostuu talouspalvelun ja palkanlaskennan sekä henkilöstö- ja kehittämisspalvelujen nykyisestä henkilökunnasta ja henkilöstön määrä on yhteensä noin 29 henkilöä.

Ruoka- ja puhtauspalvelut:

Sosiaali- ja terveystoimesta avohoidon siivoustoimi yhdistyy ruoka- ja puhtauspalveluihin 1.1.2010 (+16) ja suunnitelmissa on sosiaali- ja terveystoimesta yhdistää laitospulaiset 1.1.2011 (+28).

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Vuoden 2010 aikana seudullisen sosiaali- ja terveystoimen valmistelua jatketaan seutuyhteistyönä. Tulevan seutuorganisoinnin valmistelun vuoksi henkilöstösuunnitelma koskee täsmällisemmin vain vuotta 2010. Tuleva SeutuSote luo uudet toimintamallit toteutuessaan vuodelle 2011.

Päivähoidon alueelle on asetettu projekti, jonka avulla päivähoidon Haahtela -tilaselvityksen mukaisesti suunnitellaan vuoropäiväkoti toimimattomien tai kallista korjausta tarvitsevien vuorohoitoyksiköiden tilalle. Lisäksi projektissa selvitetään koko päivähoidon henkilöstörakenne ja -tarve lähivuosille Päivähoidossa esitetään 50 määräaikaisen työntekijän vakinaistamista vuonna 2010

Lapsiperheiden tukiyksikössä toteutetaan ja kehitetään edelleen useita toiminnallisia muutoksia tehostamalla tiimien työskentelyä ja asiakasprosesseja: Lapsiperheiden tukiyksikössä esitetään perustettavaksi määräaikaisesti vuodelle 2010 kolme ohjaajan vakanssia varhaiseen tukeen (yksi ohjaaja), lastensuojelun avohuoltoon ja perhehoitoon sekä tuettuun asumiseen (kaksi ohjaajaa).

Vammaispalvelun kotipalvelun 15 työntekijää siirtyvät vanhustenpuolen kotihoitoon 1.1.2010 alkaen erillisen suunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on erityisesti vähentää yksityiseltä ostettavaa kotiapua synergiaedun kautta.

Terveyspalveluissa tavoitteena on, että 1.1.2010 alkaen Etelä-Savon sairaanhoitopiiri tarjoaa Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tarvitsemat perusterveydenhuollon radiologian palvelut. Toiminnan siirtyessä sairaanhoitopiirille siirtyisivät ns. vanhoina työntekijöinä Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen radiologian yksikön seuraava henkilöstö sairaanhoitopiirille: apulaisylilääkäri, kolme röntgenhoitajaa ja terveyskeskusavustaja erillisen henkilöstönsiirtosopimuksen mukaisesti.

Vanhustenpalveluissa kotihoito jakautuu kolmeen osa-alueeseen: ennaltaehkäisevä työ (päivätoiminnat, ikäneuvola, ennakoivat kotikäynnit ja muistipoliklinikka), tehostettu kotihoito (yöpartiot, kotisairaala, kotiutustiimi) ja kotihoito (moniammatilliset kotihoidon tiimit ja tukipalvelut) Päivätoimintaa tullaan keskittämään muistiasiakkaiden osalta. Vanhusten palveluiden osastoapulaisten ja sairaala-apulaisten mahdollinen siirto ruoka- ja puhtauspalveluihin vuoden 2011 alusta selvitetään vuoden 2010 aikana.

Asumispalvelut: Pankarannan vanhainkodin laitospaikkojen vähentämisen myötä kotihoitoa, laitoshoidoa ja tehotiimiä vahvistetaan. Suonsaaren vanhainkodin asiakaspaikkoja muutetaan osin ympärivuorokautiseen lyhytaikaishoittoon.

Laitoshoido: terveyskeskussairaalan toiminnan muutosten myötä vahvistetaan sairaanhoitaja-osaamista lyhytaikaisosastoilla (vakinaistaminen). Katkaisuhoidon siirtymistä terveyskeskussairaalaan dementiayksikön tiloihin valmistellaan.

Tehotiimi: Tehotiimiin kuuluu 26 lähihoitajan, kuusi sairaanhoitajan ja yksi osastosihteerin toimi sekä sosiaalityöntekijän ja osastonhoitajan virat yhteensä 35. Tehotiimi on tehostettu varahenkilöstötoimintaa, jonka toiminta-alueena on koko Mikkelin kaupungin vanhustenpalveluiden alue, kotihoidosta akuuttiosastolle. Tehotiimin työntekijät sijaistavat eri yksiköissä toimivien

työntekijöiden äkillisiä ja alle kahden viikon poissaoloja. Tehotiimin tarkoituksena on turvata ammattitaitoisen henkilökunnan saanti äkillisiin poissaoloihin ja vähentää tarvetta lyhyille työsuhteille, jotka muodostuvat kalliiksi.

Opetuslautakunta:

Kaikkien avoimeksi tulevien tehtävien täyttötarve kartoitetaan tapauskohtaisesti. Kaikki täytettävät tehtävät tulevat ensin tarkasteltavaksi tehtäväkierron ja uudelleensijoitustarpeen näkökulmasta. Ulkoista hakua käytetään vain perustellusta syystä.

Määräaikaisia koulunkäyntiavustajia on kuluvaksi lukuvuodeksi palkattu neljä ja niistä on perusteltua vakinaistaa yksi, koska koulunkäyntiavustajien tarve on jatkuvaa Opetustoimi esittää lakkautettavaksi ne virat, jotka ovat avoimina perusopetuksessa ja lukiossa (21), eikä niille näy tarvetta nykyisten oppilas- ja opiskelijaennusteiden valossa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta:

Vuonna 2011 vakituisten määrä aleni kahdella ja vuonna 2012 yhdellä henkilöllä.

Pelastuslautakunta:

Etelä-Savon pelastuslaitos muodostuu 174 vakinaisesta ja n. 600 pelastustoimintaan osallistuvaa vapaaehtoisesta henkilöstä. Pelastuslaitoksella on kolme ympärivuorokauden miehitettyä palo-asemaa: Mikkelissä, Savonlinnassa ja Pieksämäellä.

Pelastustoimeen kohdistuu lähivuosina monenlaisia haasteita, jotka perustuvat toimintaympäristön muutoksiin, lainsäädäntöön ja valtionjohdon antamiin päätöksiin sekä kansalaisten odotuksiin. Vuoden 2010 aikana toteutetaan kokeilu kotihoidon ja ensihoidon yhteistyön organisoinnissa Mikkelissä. Kokeilu jatkuu todennäköisesti myös Pieksämäellä.

Etelä-Savon väestön väheneminen ei todennäköisesti vaikuta pelastustoimen tehtävämääriin vähentävästi, koska väestön on Etelä-Savossa muuta maata vanhempaa. Väestön ikääntyminen ja ikäjakauman vääristyminen alkaa näkyä myös vapaaehtoisen henkilöstön rekrytoinnissa.

Otavan Opiston johtokunta:

Otavan Opiston toiminnan uudelleen järjestelyjä kehitetään edelleen. Vakinaisen henkilöstön määrään toiminnan kehittäminen vaikuttaa hieman lisäävästi kuten myös oppilasmäärien ennakoitu kasvu.

Kaupungin henkilökuntamäärä ei esitysten perusteella lisääntynyt muutoin kuin organisaatio- ja palvelumuutosten johdosta.

Mikkelin kaupungin henkilöstö 31.12.2008

	Vakinainen	Määräaikainen	Yhteensä
Kaupunginhallitus			
Keskushallinto	168	12	180
Maaseutulautakunta			
Maaseutulautakunta	87	22	109
Sosiaali- ja terveyslautakunta			
Johtamisen tukipalvelut	16	0	16
Lapsiperheiden palvelut	419	108	527
Aikuisten palvelut	86	15	101
Terveyspalvelut	161	12	173
Vanhusten palvelut	462	134	596
Ympäristölautakunta			
Ympäristölautakunta	21	3	24
Opetuslautakunta			
Opetuslautakunta	485	89	574
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta			
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	141	12	153
Tekninen lautakunta			
Tekninen lautakunta	85	4	89
Teknisten tuotantopalvelujen johtokunta	95	1	96
Rakennuslautakunta			
Rakennusvalvonta	13	0	13
Etelä-Savon pelastuslaitos			
Etelä-Savon pelastuslaitos	141	37	178
Liikelaitokset			
Vesilaitos	37	1	38
Etelä-Savon Työterveys	32	3	35
Otavan Opisto	48	9	57
YHTEENSÄ	2 497	462	2 959

Toimialojen henkilömäärän alentamistavoitteet vuosina 2010 - 2014

Vakituiset Henkilömäärä 31.12. tilanteessa Toimielimen ilmoituksen mukaan	Tilanne	Toteutuma	Tavoite 2010		Tavoite 2011		Tavoite 2012		Tavoite 2013		Tavoite 2014		Muutos
	31.8.2009	arvio 2 009	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Yhteensä 2010-14
Kaupunginhallitus	205,0	205,0	203,0	-2,0	203,0	0,0	202,0	-1,0	202,0	0,0	201,0	-1,0	-4,0
Keskushallinto													
Hallintopalvelut	32,0	32,0	33,0	0,0	33,0	0,0	33,0	0,0	33,0	0,0	33,0	0,0	0,0
Henkilöstö- ja kehittämisspalvelut	24,0	24,0	24,0	0,0	24,0	-1,0	24,0	0,0	24,0	0,0	24,0	0,0	0,0
Talouspalvelut	17,0	17,0	15,0	-2,0	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0	-2,0
- Palvelukeskus Reitti ja Vaaksa-projekti	10,0	10,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0
Hankintapalvelut	6,0	6,0	6,0	0,0	6,0	0,0	6,0	-1,0	5,0	0,0	5,0	-1,0	-2,0
Ruokapalvelut	116,0	116,0	116,0	0,0	116,0	0,0	116,0	0,0	116,0	0,0	116,0	0,0	0,0
Maaseutulautakunta	87,0	91,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	0,0
Maaseutulautakunta	87,0	91,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	91,0	0,0	0,0
Sosiaali- ja terveyslautakunta	1 140,0	1 179,0	1 233,0	44,0	1 233,0	0,0	1 233,0	0,0	1 233,0	0,0	1 233,0	0,0	44,0
Määräaikaiset	305,0	270,0	200,0	-70,0	195,0	-5,0	189,0	-6,0	179,0	-10,0	179,0	0,0	-91,0
Lapsiperheiden palvelut, vakituiset	409,0	432,0	470,0	50,0	482,0	0,0	482,0	0,0	482,0	0,0	482,0	0,0	50,0
Lapsiperheiden palvelut, määräaikaiset	138,0	110,0	60,0	-50,0	60,0	0,0	60,0	0,0	60,0	0,0	60,0	0,0	-50,0
Aikuisten palvelut, vakituiset	80,0	88,0	83,0	-5,0	83,0	0,0	83,0	0,0	83,0	0,0	83,0	0,0	-5,0
Aikuisten palvelut, määräaikaiset	16,0	13,0	10,0	-3,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	-3,0
Terveyspalvelut, vakituiset	157,0	166,0	165,0	-1,0	165,0	0,0	165,0	0,0	165,0	0,0	165,0	0,0	-1,0
Terveyspalvelut, määräaikaiset	20,0	12,0	10,0	-2,0	10,0	0,0	9,0	-1,0	9,0	0,0	9,0	0,0	-3,0
Vanhusten palvelut, vakituiset	477,0	477,0	477,0	0,0	477,0	0,0	477,0	0,0	477,0	0,0	477,0	0,0	0,0
Vanhusten palvelut, määräaikaiset	131,0	135,0	120,0	-15,0	115,0	-5,0	110,0	-5,0	100,0	-10,0	100,0	0,0	-35,0
Johtamisen tukipalvelut, vakituiset	17,0	16,0	16,0	0,0	16,0	0,0	16,0	0,0	16,0	0,0	16,0	0,0	0,0
Johtamisen tukipalvelut, määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ympäristölautakunta	20,0	21,0	21,0	0,0	21,0	0,0	21,0	0,0	21,0	0,0	21,0	0,0	0,0
Ympäristölautakunta	20,0	21	21	0	21	0	21	0	21	0	21	0	0,0

Henkilömäärä 31.12. tilanteessa Toimielimen ilmoituksen mukaan	Tilanne	Toteutuma	Tavoite 2010		Tavoite 2011		Tavoite 2012		Tavoite 2013		Tavoite 2014		Muutos
	31.8.2009	arvio 2 009	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Muutos		Yhteensä 2010-14
Opetuksessa laskennallinen henkilöstö yht.													
Opetuslautakunta	563,0	563,0	556,0	-7,0	542,0	-14,0	534,0	-8,0	532,0	-2,0	532,0	0,0	-31,0
Sivistystoimen tukipalvelut	31,0	31,0	31,0	0,0	30,0	-1,0	29,0	-1,0	29,0	0,0	29,0	0,0	-2,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0
Lukio, laskennallinen opetushenkilöstö *	60,0	60,0	59,0	-1,0	57,0	-2,0	56,0	-1,0	55,0	-1,0	55,0	0,0	-5,0
Lukio, muu henkilöstö	5,0	5,0	5,0	0,0	5,0	0,0	4,0	-1,0	4,0	0,0	4,0	0,0	-1,0
Perusopetus, laskennallinen henkilöstö *	353,0	353,0	348,0	-5,0	340,0	-8,0	335,0	-5,0	334,0	-1,0	334,0	0,0	-19,0
Perusopetus, muu henkilöstö	103,0	103,0	101,0	-2,0	97,0	-4,0	97,0	0,0	97,0	0,0	97,0	0,0	-6,0
Kansalaisopisto	10,0	10,0	11,0	1,0	12,0	1,0	12,0	0,0	12,0	0,0	12,0	0,0	2,0
Kulttuuri- ja vapaa-aika	126,0	126,0	125,0	-1,0	125,0	0,0	124,0	-1,0	124,0	0,0	124,0	0,0	-2,0
Tekninen lautakunta	136,0	133,0	132,0	-1,0	130,0	-2,0	126,0	-4,0	126,0	0,0	126,0	0,0	-7,0
Hallinto	5,0	5,0	6,0	1,0	6,0	0,0	6,0	0,0	6,0	0,0	6,0	3,0	4,0
Tilahallinto	21,0	21,0	21,0	0,0	21,0	0,0	20,0	-1,0	20,0	0,0	20,0	0,0	-1,0
Kaupunkiympäristö	29,0	28,0	27,0	-1,0	25,0	-2,0	23,0	-2,0	23,0	0,0	23,0	0,0	-5,0
Tilapalvelut	41,0	41,0	41,0	0,0	41,0	0,0	40,0	-1,0	40,0	0,0	40,0	0,0	-1,0
Maankäyttö	40,0	38,0	37,0	-1,0	37,0	0,0	37,0	0,0	37,0	0,0	37,0	0,0	-1,0
Teknisten tuot. Johtokunta	0,0	65,0	2,0	-63,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	-63,0
Aluepalvelut		63,0	0,0	-63,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-63,0
- sijoitettavat		2,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0
Rakennuslautakunta	12,0	15,0	14,0	-1,0	14,0	0,0	14,0	0,0	14,0	0,0	14,0	0,0	-1,0
Yhteensä vakinaiset	2 289,0	2 398,0	2 366,0	-32,0	2 351,0	-15,0	2 337,0	-14,0	2 335,0	-2,0	2 334,0	-1,0	-64,0

Henkilömäärät ilmoitettava kokonaislukuna.

Henkilöstömäärän muutokset v. 2010-2014 on ilmoitettu laskennallisina* henkilöinä. Luvut eivät sisällä Etelä-Savon pelastuslaitosta eikä liikelaitoksia (Etelä-Savon työterveys, Vesilaitos, Otavan Opisto). Vuonna 2009 henkilöstön määrän alentamistavoitteeksi on esitetty 65,5 henkilöä, joista 11 henkilön vähennys aiheutuu toimintojen ulkoistamisesta.

Mikkelin kaupungin tuloperusteet

Tuloslaskelmaa koskevat säädökset

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Tuloslaskelma laaditaan annetun tuloslaskelmakaavan mukaisena riippumatta siitä, miten kunta on toimintansa organisoinut. Toiminnan tuottojen ja kulujen jaottelu tehtävittäin ja hankkeittain voidaan esittää talousarvion toteutumisvertailussa, joka kuntalain 68 § mukaan kuuluu laatia tilinpäätökseen.

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Toimintakate

Kaupunginhallitus on 8.6.2009 § 313 hyväksynyt lautakunnille talousarvioraamit vuoden 2010 talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaa varten. Kaupunginhallituksen asettamien talousarvioraamien 2010 lähtökohtana oli, että toimintakate on – 215,85 miljoonaa euroa. Verotulojen kehitysarviot ovat heikentyneet syksyn myötä ja talouden tasapainotuksen edessä on jouduttu käymään erityisen haasteelliset neuvottelut toimialojen talousarvionesityksistä. Talousarvioesityksessä vuodelle 2010 toimintakate on -213,73 milj. euroa. Myös muiden talouden tasapainotuskeinojen vaikutukset on arvioitu talousarviossa ääri rajoille siten, että talousarvion yhdenkin elementin pettäessä talousarvio ei tule toteutumaan kokonaisuutena. Toimintakatteen negatiiviseen kehitykseen luo edelleen paineita henkilöstömenojen korkea taso sekä ostopalvelumenojen lisääntyminen. Henkilöstömenojen kasvua pyritään hillitsemään henkilötyövuosia ja henkilöstön määrää vähentämällä talouden tasapainotusohjelman mukaisesti. Henkilöstömenojen ja ostopalvelumenojen raportointia kehitetään yksityiskohtaisemmaksi pyrkimyksenä se, että talousarviossa asetut tavoitteet toteutuvat tai poikkeamat havaitaan reaaliaikaisesti. Talousarvion toteutumisen perusta on se, että palveluiden osto- ja henkilöstömenojen osalta asetetuissa määrärahoissa pysytään.

Kunnan tulo- ja yhteisövero

Verotulojen arvioinnissa on varauduttava taloudellisen suhdanteen aiheuttaman työllisyyden heikentymiseen, jonka lopullisia vaikutuksia esim. verotuloihin on vaikea vielä arvioida. Mikkelin kaupungin verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2010 kokonaisuutena noin -3 % alhaisemmat kuin vuoden 2008 tilinpäätöksessä. Verotulot alenevat jo vuonna 2009 noin -1,7 % edellisestä vuodesta 2008.

Vuonna 2010 ansiotulojen perusteella määräytyvien kunnallisverojen on arvioitu alkusyksyn ennusteiden perusteella alenevan valtakunnallisesti keskimäärin -3 %. Talousarviossa 2010 Mikkeliille kunnallisverojen alenemisen on arvioitu olevan noin -2,6 % verrattuna vuoden 2009 ennustettuun tasoon. Vuoden 2010 talousarviossa Mikkelin kaupungin tuloveroprosentti on 19,50 %.

Seuraavassa on arvio Mikkelin kaupungin verotulojen kertymästä vuodelle 2010:

	Ennuste 2009	TA 2010
Ansio- ja pääomaverotulot	129,10 milj. euroa	125,70 milj. €
Yhteisövero	6,20 milj. euroa	7,00 milj. €
Kiinteistöverotuotto	9,00 milj. euroa	9,80 milj. €
Yhteensä	144,30 milj. euroa	142,50 milj. €

Tuloveroennusteet vuodelle 2009 perustuvat Kuntaliiton elokuun verotulojen ennustekehikoihin. Kaupungin oma ennuste verotulojen kertymisestä vuonna 2009 on ollut kesän-syksyn 2009 aikana 144,2 - 145,5 milj. euroa. Vuoden 2010 talousarvio on laadittu kuntaliiton lokakuun verotulojen ennustekehikon ja omien arvioiden perusteella. Kuntaliiton lokakuun ennustekehikossa verotulojen kokonaistilitys oli 140,9 milj. euroa vuodelle 2010. Verotulojen kehityksen arvioidaan olevan kuitenkin kuntaliiton arvioita parempi sekä yleisen kiinteistöveron korotuksen ja keskustassa tapahtuvien investointien seurauksena (työllisyysvaikutukset).

Yhteisöveron tuoton arvioidaan kasvavan vuonna 2010 edellisestä vuodesta, mutta takana on jo vuonna 2009 tapahtunut merkittävä yhteisöverojen alentuminen vuoden 2008 tasosta.

Kiinteistövero

Vuonna 2010 tulee kiinteistöverolakiin muutoksia siten, että vakituisen asuinrakennuksen ja yleisen kiinteistöveroprosentin ala- ja ylärajoja korotetaan. Muutokset yleisen kiinteistöveroprosentin rajoissa vaikuttavat myös muun asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin ja voimalaitosten kiinteistöveroprosentin vaihteluväliin. Kiinteistöveroprosentteja muutetaan joiltain osin vuonna 2010. Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

	Vero 2009	Vero 2010
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,90 %	1,00 %
Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,42 %	0,42 %
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	0,90 %	0,90 %
Rakentamaton rakennuspaikka	0,00 %	3,00 %
Yleishyödyllisten yhteisöjen prosentti	0,00 %	0,00 %
Voimalaitoksen kiinteistöveroprosentti	0,90 %	2,50 %

Yleinen kiinteistöveroprosentti nostetaan 1,00 %:iin (0,90 %:sta). Muutoksesta tulee lisää verotulojen kasvua noin 0,5 milj. euroa. Lisäksi rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero otetaan käyttöön, jonka tuotoksi on arvioitu 60.000 euroa. Lisäksi voimalaitoksen kiinteistöveroprosentti nostetaan 2,5 %:iin, josta tulee verotulojen lisäystä 0,1 milj. euroa.

Valtionosuudet ja valtionosuusjärjestelmän muutos

Vuoden 2010 alusta voimaanastuvan valtionosuusuudistuksen suurin muutos on se, että valtionosuusuudistukseen liittyvät valtionosuudet siirtyvät pääosin valtiovarainministeriön hallinnoimiksi.

Nykyisen järjestelmän valtionosuuden määräytymisperusteet säilyvät lähes muuttumattomina. Yleinen valtionosuus, sosiaali- ja terveyshuollon valtionosuuden määräytymisperusteet sekä

verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus säilyvät nykyisen mukaisena. Muutoksia tulee sen johdosta, että esi- ja perusopetuksen valtionosuudet maksetaan kunnille ikäluokkapohjaisesti (6-15 ikävuodet). Erityisopetuksen porrastus poistetaan. Myös kouluverkkotekijä poistetaan, mutta vaikutus otetaan huomioon asukastiheystekijää muuttamalla. Lievästi ja vaikeammin vammaisten oppilaiden, kotiopetuksen ja sairaanopetuksen järjestäminen turvataan takaamalla opetuksen järjestäjille nykyisen tasoinen rahoitus (katso alla opetusministeriön valtionosuudet).

Valtiovarainministeriön yhden putken valtionosuudet

Seuraavassa on esitelty yhden putken malliin kuuluvat valtionosuudet:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ns. yhden putken valtionosuus, muodostuu seuraavista perusteista ja kustannuksista:

- yleisen osan määräytymisperusteet
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet ja
- erityisen harvan asutuksen, saaristokuntien ja saamelaisten osuuden mukaan lisätyn valtionosuuden määräytymisperusteet.

2. Lisäksi järjestelmään kuuluu nykyiseen tapaan verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, jolla valtionosuutta lisätään tai vähennetään.

3. Uudistuksen voimaatuloon liittyvällä järjestelmämuutoksen tasauksella korjataan kunnittain uudistuksessa aiheutuvat muutokset. Laskettu menetys lisätään valtionosuuteen ja laskettu lisäys vähennetään siitä toistaiseksi vuosittain.

Esi- ja perusopetuksen (vieraalla paikkakunnalla koulua käyvien osalta) kotikuntakorvaukset tultaneen käsittelemään kirjapidossa tuloina ja menoina, eivätkä ne sisälly esi- ja perusopetuksen osalta tuloslaskelman valtionosuuksiin.

Opetusministeriön valtionosuudet

1. Osa yhden putken malliin sisältyvistä valtionosuuksista, jotka eivät määräydy ikäluokka perusteisesti, jää opetusministeriön hallinnoimiksi. Näistä tärkeimmät ovat

- vammaisten opetuksen lisäkorotukset
- lisäopetus
- yksityisten ylläpitäjien rahoitus esi- ja perusopetuksen osalta.

2. Uudistuksen ulkopuolelle jäävä ylläpitäjäjärjestelmän mukainen valtionosuus koskee lukiota, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulua. Tämä toimii entiseen tapaan.

Muita laskennallisia valtionosuuksia, jotka eivät kuulu uudistukseen eivätkä rahoitusosuuden laskennan piiriin, mutta käsitellään yhtenä kokonaisuutena ilman korvamerkintää ylläpitäjäjärjestelmän ohessa, ovat

- liikunta
- nuorisotyö
- kansalaisopisto
- taiteen perusopetus
- teatterit, orkesterit ja museot
- aamu- ja iltapäivätoiminta

Kunnan rahoitusosuus ja tilitykset

Kunnan rahoitusosuus on 2571 euroa/ asukas, joka vähennetään laskennallisista valtionosuuksista. Kaikki edellä mainitut valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset kootaan maksettaviksi kunnille yhtenä kokonaisuutena valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta käsin kuukausittain.

Valtion talousarvioesitykseen 15.9.2009 sisältyvän peruspalvelubudjetin mukaan kuntien valtionavut lisääntyvät 647 milj. euroa, joka on 7,2 %. Mikkelin kaupungin lopullisten valtionosuuksien on arvioitu olevan 74,6 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja talousarviossa 2010 valtionosuudet ovat 79 milj. euroa. Mikkelin kaupungin valtionosuuksien on arvioitu siten kasvavan 4,4 milj. euroa, joka on 5,9 %. Valtionosuuksissa on huomioitu em. kotiseutukorvauksista ja mahdollisista oppilasmäärien tarkistuksista aiheutuvat valtionosuuksien vähentymiset.

Lopulliset valtionosuudet vuodelle 2010 saadaan kuntakohtaisine laskelmineen aivan loppuvuodesta 2009.

Valtionosuusuudistuksen jatkovalmistelu

Seuraavalla hallituskaudella valtionosuusuudistusta tullaan jatkamaan, jolloin merkittävin mielenkiinto kohdistuu lukiota, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulua koskeviin valtionosuuksiin. Mikkelin kaupungin tulee huomioida uudistuksesta erityisesti lukiokoulutuksessa valtionosuuksien maksuun mahdollisesti tuleva glearing –menettely, joka vaikutukset tulee huomioida seudullisen lukion ja Otavan opiston nettilukion mahdollisissa suunniteluissa ja järjestelyissä.

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotoissa ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna. Muihin rahoitustuottoihin sisällytetään lisäksi verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot, viivästyskorot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden myyntivoitot.

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaista lainoista maksetut korot. Muita rahoituskuluja ovat mm. verotilityskorot, viivästyskorot, takaus- ja luottotappioprovisiot samoin kuin muut koron lisäksi rahoituslainasta johtuvat kulut, kuten esim. kurssitappiot sekä lainasaamisiin ja rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden muiden sellaisten rahoitusvarojen arvonalentumiset. Lainasaamisista aiheutuneet luottotappiot ovat myös muihin rahoituskuluihin sisältyviä arvonalentumisia.

Kaupungin korkotuotot ovat pääosin kiinteään korkoon sidottuja konsernin sisäisiä korkotuloja. Kaupungin muut rahoitustuotot ovat lähinnä yhtiöiden osinkotuottoja. Korke- ja rahoitustuotoissa ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia lähivuosina.

Korkokulujen muutos on arvioitu vuoden 2009 elokuun toteutuman perusteella. Rahoituksen korkokulujen arvioidaan laskevan alhaisen vaihtuvien korkojen myötä, mutta nousevan seuraavina vuosina 2011 – 2013. Korkokulut on suunniteltu vuonna 2010 noin 2 %:n keskimääräiselle korkotasolle. Korkokulujen muutokseen vaikuttavia tekijöitä on lainamäärä, korkotason muutos sekä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhde lainasalkussa.

Vuosikate ja poistot

Vuosikate ilmoittaa sen, että riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotantotehtävistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Perusoletuksena kuntataloudesta on pidetty sitä, että kunnan tulorahoitus on riittävä silloin kun vuosikate on vähintään tuloslaskelmassa vähennettävien poistojen suuruinen. Oletus on pätevä silloin, kun poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Pitkäaikaisista tuotantotehtävistä aiheutuvat kulut (poistot) ovat vaikuttamassa liikekirjanpidon mukaisesti kaupungin taloudelliseen tulokseen.

Mikkelin kaupungin vuosikate on vuoden 2010 talousarviossa 11,7 milj. euroa ja se kattaa käyttöomaisuuden hankintahinnoista lasketut 11,5 milj. euron poistot.

Lähtökohtaisesti käyttötaloudesta muodostuvan vuosikatteen taso ei ole kuitenkaan yksistään riittävä vuoden 2011 – 2013 suunnitelmakaudella 2011 – 2013 suunniteltuihin investointeihin, joten välttämättömiksi nähtyjen investointien rahoittamiseksi myydään myös omaisuutta, jonka omistaminen ei ole kaupungille välttämätöntä; omaisuuseriä järjestellään kaupungin strategian mukaisesti järkeväksi nähdyllä tavalla. Lisäksi kaupunki joutuu investointien rahoittamiseksi lisäämään hieman lainoja suunnitelmakauden vuosina 2011 – 2013.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos muodostuu vuosikatteen ja poistojen erotuksena. Talousarvion mukainen tulos on noin 219.000 euroa vuonna 2010, joka on hieman alempi kuin talousarvioissa asetettu 400.000 euron tavoite. Tuloksen alentumiseen on vaikuttanut vuoden 2009 syksyä kohden heikentyneet arviot verotulojen kehityksestä koskien talousarviovuotta 2010; kuten myös suunnitelmavuosia 2011 - 2013. Suunnitelmakaudella 2011 - 2013 kaupungin tuloksen on suunniteltu kehittyvän siten, että tilikauden tulos on keskimäärin 4,9 milj. euroa.

Alijäämien kattaminen

Mikkelin kaupungin vuoden 2009 tilinpäätöksessä ei synny alijäämää, ellei erityisiä satunnaisia menoja tai varauksia ilmene tilinpäätökseen. Vuonna 2009 arvioidaan syntyvän vähintään 1,4 milj. euron ylijäämän. Vuosille 2011 – 2013 jää katettavaa alijäämää noin 13 milj. euroa.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnitelmakautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidystä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena -alijäämän kattamisvelvollisuus (Kuntalaki 65 §). Mikkelin kaupungin vuoden 2010 talousarvion suunnittelussa on otettu huomioon kuntalain määräykset alijäämän kattamisesta, eikä talousarvion pohjalta synny velvoitetta kuntalain mukaiselle yksilöidylle toimenpideohjelmalle. Talousarviossa on kuitenkin huomattavan yksilöidysti esitetyt talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet. Toimenpiteitä tullaan jalostamaan tuottavuusohjelman valmistelun puitteissa vuonna 2010. Mikäli tarvetta ilmenee, laaditaan siinä yhteydessä myös kuntalain mukainen yksilöity toimenpidesuunnitelma.

Aiempina vuosina syntyneiden noin -14,6 milj. euron alijäämän kattamiseksi, tulee vuotuisen vuosikatteen olla suunnitelmakaudella 2010 – 2013 keskimäärin 15 milj. euroa/ vuosi. Tämä tarkoittaa, että vuotuisen vuosikatteen tulee parantua suunnitelmakaudella 2010 – 2013 nykyisestä tasosta keskimäärin 2 milj. euroa. Jo vuonna 2008 - 2009 toteutetut toiminnalliset muutokset antavat suunnan tulevien vuosien kehitykselle. Toiminta on saatava mitoitettua tulojen mukaisesti

toiminnan kehittämis- ja säästötoimenpiteillä, joka vaatii merkittäviä rakenteellisia muutoksia. Sosiaali- ja terveyshuollon palvelutarpeen kasvu ja rakennejärjestelyt ja koulutoimen palveluverkon rakenne aiheuttavat suurimman haasteen.

Talouden tasapainotuksen ja tuloksen parantamisen tekee erityisen haasteelliseksi se, että maailmanlaajuisesti on ajautettu taantumaan. Talouden käänneestä näyttää tulevan varsin jyrkkä maailmanlaajuisen luottolaman ja finanssiriisin tultua Suomeen, eikä sen kesto vielä osata arvioida. Tässä tilanteessa on syytä erityiseen malttiin ja varovaisuuteen ja välttää kaikin keinoin menoja lisääviä toimenpiteitä.

Talousarvioon sisältyvät riskit

Talousarvion toteutumiseen sisältyy vuonna 2010 erityinen riski maailmanlaajuisen rahoituskriisin aiheuttamaan taloudellisen taantuman seurauksiin, joita on vielä vaikea kokonaisuutena arvioida. Taloudellisen suhdanteen heikkeneminen heijastuu voimakkaasti työllisyyteen. Työllisyystilanteen heikkeneminen on jo johtanut lisääntyneeseen toimeentulotuen määrään ja toisaalta kunnallisverotulojen kasvun heikkenemiseen. Mikkelin talousarviossa 2010 on verotulojen alenemisennuste maltillinen -1,2 %. Taloudellista tilannetta on helpottanut nopea korkojen aleneminen rahoituskriisin akuutin tilanteen jälkeen. Mikkelin talousarviossa on odotuksia korkojen laskusta ja korkokulut on arvioitu keskimääräisesti 2 % korkotasolle. Myös henkilöstömäärän kehityksen arviointi ja ohjaaminen on vuoden 2008 lomautusten jälkeen edelleen erittäin keskeisessä roolissa, ja henkilöstösuunnittelun ja –budjetoinnin rooli nousee keskeiseksi suunnitelmakaudella.

Talousarvion keskeisin riski on, että taloudellinen taantuma pitkittyy ja verotulojen kasvu ei käänny kunnolliseen kasvuun vielä edes vuonna 2011. Valtion voidaan olettaa siirtävän taloudellisen taantuman pitkittyessä palveluiden rahoitusta kuntien vastuulle siten, että valtionosuuksien kasvua alennetaan nykyisestä tasosta. Tässä tilanteessa myös Mikkelin kaupunki joutuu varautumaan tuloveroprosentin ja kiinteistöverojen nostoon suunnitelmakaudella. Lisäksi voidaan joutua lykkäämään merkittävästi suunniteltuja investointeja velkaantumisen estämiseksi.

Kaupungin talousarvio 2010 on niukasti ylijäämäinen, jolloin yhdenkin suunnitellun menon ylitys tai tulon alitus vie toteutuman alijäämäiseksi. Menotaloudessa toimialoille esitetyt tavoitteet vuodelle 2010 ovat toteuttamiskelpoisia, mutta äärimmäisen tiukkoja ja se muodostaa epävarmuutta talousarvion toteutumiseen. Myös talousarvion 2010 tulot on jouduttu suunnittelemaan äärirajoille talouden tasapainottamiseksi suunnitelmakaudella, eikä liikkumavaraa ole tuloksen parantamiseksi.

Talous	TP 2008	TA 2009	Ennuste 8/2009	Kj-esitys TA 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot							
Myyntituotot	59 752 392	59 414 800	59 414 800	61 164 200	63 010 000	64 900 000	66 840 000
Maksutuotot	12 990 074	12 127 300	13 127 300	13 173 900	13 300 000	13 430 000	13 570 000
Tuet ja avustukset	10 013 880	9 699 400	10 049 400	11 568 600	11 070 000	10 570 000	10 070 000
Muut toimintatuotot	34 672 559	30 642 000	31 266 000	33 368 900	34 370 000	35 400 000	36 460 000
Toimintatuotot yhteensä	117 428 905	111 883 500	113 857 500	119 275 600	121 750 000	124 300 000	126 940 000
Valmistus omaan käyttöön	5 010 314	4 608 000	4 608 000	4 746 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-123 189 251	-129 811 000	-127 511 000	-131 895 900	-132 321 824	-132 959 473	-134 296 824
Palkat ja palkkiot	-93 887 172	-95 567 800	-95 567 800	-100 489 900	-100 590 390	-100 942 456	-101 901 410
Henkilöstösivukulut							
Eläkekulut	-22 519 239	-26 532 200	-24 232 200	-25 719 000	-25 976 190	-26 209 976	-26 524 495
Muut henkilöstösivukulut	-6 782 840	-7 711 000	-7 711 000	-5 687 000	-5 755 244	-5 807 041	-5 870 919
Palvelujen ostot	-128 023 325	-133 250 500	-138 320 500	-142 098 500	-146 480 000	-150 870 000	-155 400 000
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-16 919 623	-15 905 700	-16 500 000	-16 694 300	-17 390 000	-18 010 000	-18 640 000
Avustukset	-21 273 098	-20 932 600	-21 532 600	-22 606 200	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000
Toiminta-avustus liikelaitokselle	-3 539 300	-3 819 100	-3 819 100	-4 490 300			
Muut toimintakulut	-32 094 055	-23 651 300	-23 651 300	-24 457 000	-25 070 000	-25 700 000	-26 340 000
Toimintakulut yhteensä	-321 499 352	-323 551 100	-327 515 400	-337 751 900	-342 261 824	-348 539 473	-355 676 824
Toimintakate	-199 060 133	-207 059 600	-209 049 900	-213 730 300	-215 911 824	-219 639 473	-224 136 824
Verotulot	146 827 893	147 299 000	144 300 000	142 500 000	148 130 000	150 350 000	156 820 000
Valtionosuudet	67 816 067	72 988 000	74 600 000	79 000 000	80 580 000	82 190 000	83 840 000
Rahoitustuotot ja kulut							
Korkotuotot	2 680 511	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Muut rahoitustuotot	4 920 776	5 250 000	5 886 000	5 250 000	5 250 000	5 250 000	5 250 000
Peruspääomakorvaus liikelaitokselta	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Korkokulut	-7 297 187	-7 600 000	-4 600 000	-3 200 000	-4 150 000	-5 000 000	-6 000 000
Muut rahoituskulut	-877 526	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-573 426	-450 000	3 186 000	3 950 000	3 000 000	2 150 000	1 150 000
Vuosikate	15 010 401	12 777 400	13 036 100	11 719 700	15 798 176	15 050 527	17 673 176
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 527 062	-11 500 000	-11 500 000	-11 500 000	-11 500 000	-11 700 000	-11 900 000
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut			0				
Tilikauden tulos	3 483 339	1 277 400	1 536 100	219 700	4 298 176	3 350 527	5 773 176
Poistoeron lisäys/ vähennys	-377 989	-150 000	-150 000	24 200	0	0	0
Varausten lisäys/ vähennys	359 627		0				
Rahastojen lisäys/ vähennys							
Tilikauden yli-/ alijäämä	3 464 977	1 127 400	1 386 100	243 900	4 298 176	3 350 527	5 773 176
Kertyneet yli- alijäämät	-14 599 851	-13 472 451	-13 213 751	-12 969 851	-8 671 675	-5 321 148	452 028
Yli-/ alijäämät / asukas	-300	-277	-271	-266	-178	-109	9

*Asukasluku TP 2008 perusteella 48 676

Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 65 pykälän mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Rahoituslaskelman *toiminnan ja investointien rahavirralla* osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. *Rahoituksen rahavirralla* osoitetaan, miten alijäämäinen rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Sitä varten *rahoituksen rahavirtalaskelmassa* esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Rahoituksen rahavirtaan ja maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostoveljoilla, vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoituksen rahavirtalaskelmassa.

Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin. Varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavirtojen muutosta.

Kuntalain 68 a §:ssä on säädetty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja sisällöstä sekä niihin liittyvistä poikkeuksista. Kuntakonsernin tulee laatia täydellinen konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman sekä liitetiedot. Lakia sovelletaan vuoden 2008 tilinpäätöksen yhteydessä.

Tulorahoitus

Rahoituslaskelmaan otetaan varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Vuosikate tulee suoraan tuloslaskelmasta ja sitä on analysoitu aiemmin.

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa käyttöomaisuuteen ja muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin käytettyjä varoja tilivuoden aikana lukuun ottamatta pitkäaikaisia saamisia, jotka esitetään omana ryhmänään. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä.

Mikkelin kaupungin vuoden 2010 bruttoinvestoinnit ovat noin 20,1 milj. euroa, mikä on 5,8 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2009. Vuonna 2010 rahoitusosuudet investointimenoihin ja käyttöomaisuuden myyntitulot ovat yhteensä 11,2 milj. euroa, mikä on 2 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2009. Mikkelin kaupungin vuoden 2010 investointien rahavirta eli ns. nettoinvestoinnit ovat noin 8,9 milj. euroa, mikä on 3,8 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2009. Investointimenoihin vuonna 2009 sisältyi merkittävä elinkeinotoimintaan suunniteltu 5,5 milj. euron ns. tuottava rakennusinvestointi, joka oli vastaavasti

huomioitu investointituloina. Investointi oli tarkoitus toteuttaa siten, että kaupunki hakee hankkeelle kaupunki-emosta ulkoisen rakennuttajan ja kiinteistömistajan. Tämän järjestelyn toteuttaminen vuonna 2009 on vielä kesken, joten se voinee siirtyä vuodelle 2010. Järjestelyä ei ole huomioitu (budjetoitu) vuoden 2010 talousarviossa, mutta järjestely vaikuttaisi käytännössä rahoituslaskelman investointien rahavirran kautta edelleen kaupungin lainamäärään alentavasti vuonna 2010.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa, kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja lyhennetään vuoden aikana. Toteutumisissa erät esitetään bruttomääräisinä.

Mikkelin kaupungin lyhytaikaisten lainojen, lähinnä kuntatodistuslainojen, osuus pidetään vuonna 2010 suunnilleen nykyisellä tasolla tai niitä lisätään hieman. Tämän vuoksi pitkäaikaisten talousarviolainojen määräksi asetetaan vain 14 milj. euroa. Rahoitusmarkkinoiden vaihtuvien korkojen alhaisessa tilanteessa, kun kaupungin verotulot heikkenevät oleellisesti vuonna 2010, on rahoituksen suojausta mm. kiinteisiin korkoihin siirrettävä suunnitelmavuosien loppupuolelle. Alhainen vaihtuva korkotaso kompensoi tulo-rahoituksen heikkenemistä vuonna 2010. Lähtökohtaisesti Mikkelin kaupungin lainasalkun rakennetta on tarkoitus muuttaa talousarvion suunnitelmakaudella siten, että pitkäaikaisten kiinteäkorkoisten lainojen osuus on vähintään 30 % kokonaislainamäärästä. Lainasalkun rakennetta pyritään muuttamaan suunnitelmakauden 2010 – 2013 loppupuolella markkinatilanteen mukaan siten, että pitkäaikaisten kiinteäkorkoisten lainojen koroissa pyritään lähtökohtaisesti alle 4 % tasolle.

Mikkelin kaupungin talousarvion 2010 mukaisesti lainamäärä pysyy nykyisellä reilun 150 milj. euron tasolla vuonna 2010. Kaupungin lainakannan kokonaismäärä alkaa lisääntyä suunnitelmakauden loppupuolella 2011 – 2013, koska tulo-rahoituksen riittävyyttä ei kyetä pitämään tarvittavalla tasolla investointeihin nähden nykyisen yleisen taloudellisen tilanteen vallitessa. Lainamäärän kehityksestä raportoidaan vuonna 2010 valtuustolle annettavien seurantaraportointien yhteydessä, jolloin 154 milj. euroa ylittävälle lainamäärälle haetaan kaupunginvaltuuston hyväksyntä. Talousarvion mukaisen lainamäärän ylitykseen voi johtaa se, että tulo-rahoitus (vuosikate) ei toteudu talousarvion tavoitteiden mukaisesti tai nettoinvestoinnit ylittävät kokonaisuudessa arvioidun. Lisäksi satunnaiset kulut voivat muuttaa tilannetta.

Mikkelin lainakanta on vuoden 2010 lopussa noin 153,9 milj. euroa ja noin 3 161 euroa/asukas. Pyrkimys tulo-rahoituksessa riittävään tasoon investointien kattamiseksi on keskeinen tavoite suunnitelmakaudella, jotta lainamäärän liialta kasvulta vältytään.

Kassavarojen muutos

Maksuvalmiutta ylläpidetään ja säädellään lyhytaikaisilla kuntatodistuslainoilla. Kassavarojen määrää pidetään samalla tasolla suunnitelmakaudella 2010 – 2013. Kaupungin kassavarat pidetään lähtökohtaisesti alle 1 milj. euron tasolla kuntatodistuslainojen nostoja jaksottamalla ja tarvittaessa yön yli talletuksilla.

MIKKELIN KAUPUNKI							
	TP	TA	Ennuste	TA	TS	TS	TS
RAHOITUSLASKELMA, 1 000 euroa	2008	2009	8/2009	2010	2011	2012	2013
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	15 010	12 777	13 036	11 720	15 798	15 051	17 673
Satunnaiset erät	0						
Tulorahoituksen korjaukset	-1 635	0	-443	-2 800			
Toiminnan rahavirta yhteensä	13 375	12 777	12 593	8 920	15 798	15 051	17 673
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-13 578	-25 862	-26 680	-20 098	-25 782	-23 180	-30 768
Rahoitusosuudet investointimenoihin	734	2 181	2 181	1 936	1 436	920	920
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 455	11 000	10 982	9 300	6 000	5 000	5 000
Investointien rahavirta yhteensä	-9 389	-12 681	-13 517	-8 862	-18 346	-17 260	-24 848
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 986	96	-924	58	-2 548	-2 209	-7 175
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-1 224						
Antolainasaamisten vähennykset	137						
Antolainauksen muutokset yhteensä	-1 087						
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 000	44 000	44 000	14 000	25 000	18 000	25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 411	-19 300	-19 300	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-32 924	-24 796	-23 776	3 942	-4 452	2 209	175
Lainakannan muutokset yhteensä	-14 335	-96	924	-58	2 548	2 209	7 175
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63						
Vaihto-omaisuuden muutokset	3 140						
Saamisten muutos	2 312						
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 601						
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	7 116						
Rahoituksen rahavirta	-8 306	-96	924	-58	2 548	2 209	7 175
Rahavarojen muutos	-4 320	0	0	0	0	0	0
LAINAMÄÄRÄN KEHITYS, 1000 euroa							
1 000 euroina	TP	TA	Ennuste	TA	TS	TS	TS
	2008	2009	2009	2010	2011	2012	2013
Lainamäärä	153 000	152 904	153 924	153 866	156 414	158 623	165 798
Lainamäärä/ asukas*	3 143	3 141	3 162	3 161	3 213	3 259	3 406
*Asukasmääränä 31.12.2008 tilanne	48 676						

Investointiesitykset perusteluineen vuosille 2010-2013

Talousarvion investointiosassa esitetään kaupungin, sen liikelaitosten ja Etelä-Savon pelastuslaitoksen investoinnit hankkeittain. Hankkeet ovat pääosin teknisen toimen vastuulla olevia käyttöomaisuuden hankinta- tai perusparannuskokonaisuuksia. Irtaimen omaisuuden hankinnasta vastaa ao. toimielin. Liikelaitokset vastaavat kaikista omista hankkeistaan.

Hankkeesta on esitetty kustannusarvio, aikaisemmin käytetyt määrärahat sekä TA 2009 esitys tai ennuste tämän vuoden määrärahan käytöstä, kaupunginjohtajan esitys määrärahaksi (TA-ESITYS 2010) sekä aikaisempi viime vuonna vahvistettu investointiohjelma vuodelle 2010 (TS 2010) ja uudet tulevan suunnitelmakauden määrärahat. Taulukossa on esitetty perustelut hankkeille, merkittävimpien hankkeiden osalta myös vaikutukset käyttötalouteen (ylläpitomenot ja poistot) sekä rahoitukseen.

Tuloslaskelmassa on budjetoitu arvioituja käyttöomaisuuden myyntivoittoja 2,8 milj.€ Tämän vaikutus on huomioitu rahoituslaskelmassa tulo-rahoituksen korjauserien kohdalla.

Tilikauden käyttöomaisuuden myynti esitetään rahoituslaskelmassa kohdassa investointien rahavirta. Myyntivoitto kirjataan tuloslaskelmassa muihin toimintatuottoihin, jolloin myyntivoitto tulee rahoituslaskelmaan vuosikatteen kautta ja se eliminoidaan tulo-rahoituksen korjauserissä, koska käyttöomaisuuden myynti on jo kertaalleen käyttöomaisuuden myyntituloissa.

Investointien yhteenvedossa on esitetty kaupungin, sen liikelaitosten sekä Etelä-Savon pelastuslaitoksen investoinnit yhteensä. Nämä yksiköt kuuluvat kaupunkikonsernin emoon.

Investointien netto vuodelle 2010 sekä suunnitelmakausille 2011-2013 muodostuu em. yksiköiden hankkeiden kustannuksista, rahoitusosuuksista sekä käyttöomaisuuden myynnistä.

10082 AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonaiskustannus
TULOT		2 969	3 500	5 300	3000	6 000	5 000	5 000	18 500	24 969
MENOT			-534	0	-534	-534	-534	-534	-1 602	-2 136
NETTO		2 969	2 966	5 300	2 466	5 466	4 466	4 466	16 898	22 833
Perustelut: v. 2010 myydään porttirakennukset Osuuskauppa Suur-Savolle ja MHC Kehitysyhtiö Naistingille.										

10082 AINEELLISET HYÖDYKKEET

100821 Maa- ja vesialueet
Satamalahti -projekti

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonaiskustannus
TULOT									0	0
MENOT				-100		-1 000	-2 000	-2 000	-5 100	-3 000
NETTO		0	0	-100	0	-1 000	-1 000	-2 000	-5 100	-3 000
Perustelut: v. 2010 Satamalahti -projektin käynnistymisestä aiheutuvat kustannukset.										

**AINEELLISET HYÖDYKKEET
YHTEENSÄ**

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT	0	2 969	3 500	5 300	3 000	6 000	5 000	5 000	18 500	24 969
MENOT	0	0	-534	-100	-534	-1 534	-2 534	-2 534	-6 702	-5 136
NETTO		2 969	2 966	5 200	2 466	4 466	2 466	2 466	11 798	19 833

Perustelut:

10083 SIJOITUKSET

100831 OSAKKEET JA OSUUDET
100831200 Osakkeiden ja osuuksien myynti
Asunto-osakkeet

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT				4 000	0	0	0	0	4 000	4 000
MENOT					0	0	0	0	0	0
NETTO			0	4 000	0	0	0	0	4 000	4 000

Perustelut:

Asunto-osakkeiden myynti Naistinki Oy:lle. Myynti loppuvuodesta, joten ei juurikaan vaikutusta käyttötalouteen vuoden 2010 aikana

10083 SIJOITUKSET

100831 OSAKKEET JA OSUUDET
1008312001 Osakkeiden ja osuuksien osto
ESKY

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2009	TS 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT			2 000		0	0	0	0	0	2 000
MENOT			-2 000		0	0	0	0	0	-2 000
NETTO			0	0	0	0	0	0	0	0

Perustelut:

OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2009	TS 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT			2 000	4 000	0	0	0	0	4 000	6 000
MENOT			-2 000	0	0	0	0	0	0	-2 000
NETTO			0	4 000	0	0	0	0	4 000	4 000

Perustelut:

100822 RAKENNUKSET
1008224101 YLEISHALLINTO
Kaupungintalon julkisivu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT									0	0
MENOT					0	-200	-2 000		-2 200	-2 200
NETTO			0	0	0	-200	-2 000	0	-2 200	-2 200
Vaikutus poistoihin								-240	-240	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Kaupungintalon peruskorjauksesta tullaan laatimaan hankesuunnitelma, minkä myötä peruskorjauksen investointimääräraha tarkentuu. Hanke tulee käsittämään rakennuksen ulkovaipan korjauksen, ilmanvaihdon uudistamisen, hissien rakentamisen ja liikuntarajotteisten liikkumismahdollisuuksien parantamisen. Julkisivuja jouduttiin kunnostamaan vuonna 2008. Kaupungintalon peruskorjaus ajoitetaan vuosille 2011-2013.

10082242 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI
Keskustan uusi päiväkot

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT				0					0	0
MENOT				-100		-800	-2 100		-3 000	-3 000
NETTO			0	-100	0	-800	-2 100	0	-3 000	-3 000
Vaikutus poistoihin								-942	-942	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Hyväksytyt lasten päivähoidon tilaselvityksen mukaan keskustan alueelle tarvitaan uusi n. 100 paikkainen vuoropäiväkoti. Päiväkodilla korvataan Pankarannan väliaikaiset päivähoitotilat sekä Posetiivin, Lilliputin ja Oravanpesän päivähoitotilat. Päiväkodin hankesuunnitelma valmistuu syksyllä 2009. Tavoitteena on saada rakennustyöt käyntiin syksyllä 2010.

Otavan päiväkot

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT									0	0
MENOT			-600	-490	-400				-490	-1 090
NETTO			-600	-490	-400	0	0	0	-490	-1 090
Vaikutus poistoihin						-22	-21	-21	-64	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Otavan päiväkodin peruskorjaus on alkamassa. Kohde valmistuu maaliskuussa 2010.

Pankalammen terveysasema

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-400	-100	0	0	-400	-800	-800
NETTO			0	-400	-100	0	0	-400	-800	-800
Vaikutus poistoihin						-8	-8	-8	-24	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Työterveyshuolto ja työsuojelu ovat ottaneet kantaa Pankalammen vastaanoton huonosti toimivaan ilmastointiin (30 vuotta vanha). Koko rakennuksen peruskorjauksesta ja toiminnallisista muutoksista käynnistetään hankesuunnittelu, jossa yhteydessä selvitetään myös ilmastoinnin parantaminen. Vuoden 2010 määrärahalla tehdään hankesuunnitelman lisäksi toiminnan vaatimia kiireellisiä tilamuutoksia, korjataan paloviranomaisvaatimuksesta palo-osastointi ja aloitetaan pihan peruskorjaus.

Kyyhkylän kaukolämpö

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-340	0	0	0	0	-340	-340
NETTO		0	0	-340	0	0	0	0	-340	-340
Vaikutus poistoihin						-7	-7	-7	-20	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Kyyhkylän kuntoutussairaalan ja henkilökunnan asuinrivitalon liittäminen kaukolämpöön. Kaukolämmöllä korvataan öljylämmitys. Ratkaisu edistää energiatehokkuussopimuksen mukaista uusiutuvan energian käyttöä. Määrärahalla maksetaan kiinteistöjen liittymismaksu.

Graanin palvelutalon hissi

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT						-500	0	0	-500	-500
NETTO			0	0	0	-500	0	0	-500	-500
Vaikutus poistoihin							-10	-10	-20	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Graanin palvelutalolle tarvitaan toinen hissi, koska asiakaskunta on liikuntarajoitteisempaa kuin mitä kohteen suunnittelussa oli osattu arvioida.

1008224302 **Tekninen toimi/korjausmäärärahat**
Julkiset rakennukset

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT			5		0	0	0	0	0	5
MENOT			-500	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000	-2 500
NETTO			-495	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000	-2 495
Vaikutus poistoihin						-10	-20	-30	-60	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Korjausmäärärahalla tehtävistä hankkeista päättää tekninen lautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Määrärahalla rakennetaan mm. kiinteistöjen rakennusautomaatiota, tehdään kiinteistöjen energiataloudellisia korjauksia ja vuokraustoiminnan vaatimia tilamuutoksia, uusitaan Rantakeitaan vanhanosan ja Otavan paloaseman vesikatot sekä muutetaan Isopadan lastauslaiturit.

1008224302 **Tekninen toimi/korjausmäärärahat**
Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöt

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-500	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000	-2 500
NETTO			-500	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000	-2 500
Vaikutus poistoihin						-10	-20	-30	-60	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää tekninen lautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Tiedossa olevia tarpeita ovat mm. Tikanpellon päiväkodin pihan peruskorjauksen 1. vaihe, Launialan päiväkodin leikkivälineiden uusiminen, Kyyhkylän kuntoutussairaalan korjaus- ja muutustyöt, Rantakylän päiväkodin pihan kunnostaminen ja turvallisuuden parantaminen (40 000 €) ja Röllin vanhanosan julkisivujen ja sadevesijärjestelmän korjaus.

1008224302 **Tekninen toimi/korjausmäärärahat**
Koulukiinteistöt

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-400	-350	-300	-400	-400	-400	-1 550	-1 950
NETTO			-400	-350	-300	-400	-400	-400	-1 550	-1 950
Vaikutus poistoihin						-7	-15	-24	-46	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää tekninen lautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Tässä vaiheessa tiedossa olevia hankkeita ovat mm. haja-asutusalueen koulujen vesiliittymät ja jätevesijärjestelmien kunnostukset (40 000 €), Rouhialan yläkoulun lämmitysjärjestelmän muutos, Rantakylän koulun korjaus- ja muutustyöt (ikkunoiden uusinta/2. vaihe, vesijohtojen uusintaa, sisäilmaongelmien korjausta, astianpesulinjaston muutos, sisätilojen korjauksia) ja Taitolan vesikatto.

Yhteiskoulu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT									0	0
MENOT				-600					-600	-600
NETTO			0	-600	0	0	0	0	-600	-600
Vaikutus poistoihin						-12	-12	-12	-36	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Yhteiskoulun ja Lyseon lukioden yhdistymisestä aiheutuvat muutostyöt (hissien rakentaminen) 2010 Yhteiskoululla.

**Peruskorjausmäärärahat/Opetustoimi
Päämajankuja 4 Lukion tilat**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-500					-500	-500
NETTO			0	-500	0	0	0	0	-500	-500
Vaikutus poistoihin						-10	-10	-10	-30	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Lukioiden yhdistymisestä aiheutuva Yhteiskoulun lisätilojen rakentaminen Päämajankuja 4:ään.

Urheilupuiston koulu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0			0	0
MENOT				-200					-200	-200
NETTO			0	-200	0	0	0	0	-200	-200
Vaikutus poistoihin						-4	-4	-4	-12	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Kolmen erityisopetusluokan siirrosta aiheutuvat muutostyöt Urheilupuiston koululla.

Rantakylän koulu										
	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT									0	0
MENOT							-100		-100	-100
NETTO			0	0	0	0	-100	0	-100	-100
Vaikutus poistoihin								-2	-2	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Rantakylän koulu vaatii lähitulevaisuudessa peruskorjauksen. Vuonna 2012 laaditaan koulun peruskorjauksen hankesuunnitelma ja lasketaan peruskorjauksen kustannusarvio.

Haukivuoren yläaste ja lukio

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT									0	0
MENOT						-100			-100	-100
NETTO			0	0	0	-100	0	0	-100	-100
Vaikutus poistoihin							-2	-2	-4	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Haukivuoren yläaste ja lukio vaatii peruskorjauksen. 2011 laaditaan kohteen hankesuunnitelma ja lasketaan peruskorjauksen kustannusarvio. Peruskorjaus tulee ajoittaa kuntasuunnitelmakauden lopulle.

10082244 Peruskorjausmäärärahat/Opetustoimi

Ihastjärven koulu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-20	-50	-300	-750	-1 200		-2 000	-2 020
NETTO			-20	-50	-300	-750	-1 200	0	-2 000	-2 020
Vaikutus poistoihin								-40	-40	
Vaikutus käyttötal.									0	

Perustelut:

Hankesuunnitelmassa selvitetään koulun saneerausmahdollisuus tai uuden koulun rakentaminen ja sen sijainti.

10082244 **Peruskorjausmäärärahat/Opetustoimi**
Raviradantien koulu (sisältää rakennusten oston)

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-100	-3 050	-4 950	-4 015	-850	-850	-8 765	-8 865
NETTO			-100	-3 050	-4 950	-4 015	-850	-850	-8 765	-8 865
Vaikutus poistoihin							-162	-157	-319	
Vaikutus käyttötal.							1 000	722	1 000	1 000
Perustelut:										
Koulutilaselvitys III :n mukaan Raviradantielle perustetaan entiseen terveydenhoito-oppilaitokseen yhtenäiskoulu, johon sijoittuvat Siekkilän, Kalevankankaan ja Vanamon koulujen oppilaat. Rakennus vaatii muutostöitä ja n. 1300 m2:n laajennuksen. Rakennuksen alustava hankintahinta on 4 250 000 euroa Mikkelin ammattikorkeakouluuyhtymältä, joka maksetaan viidessä vuodessa 850 000 euron erissä. Jäljellä oleva poisto-aika-arvio laskettu 30 vuodelle. Käyttötalous vaikutukset syntyvät vuonna 2012 opetustoiminnan tehostumisesta ja yhdistämisen vaikutuksista kiinteistön ylläpitotoimintaan sekä ensimmäisenä vuonna vapautuvien Siekkilän ja Kalevankankaan kiinteistöjen tuottona vanhojen kiinteistöjen poistoina, netto 1 000 000 euroa. Investoinnista valmisteltu erillinen laskelma. Korkokulujen lisääntyminen vaikuttaa kaupungin käyttötalouteen keskimäärin -270 000 euroa, ei sisälly yo. laskelmaan. Irtaimiston hankinta opetustoimen määrärahoissa v. 2011 yht. 800.000 €.										

10082244 **Peruskorjausmäärärahat/Opetustoimi**
Lyseo

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-500	0	-1 100			-1 600	-1 600
NETTO			0	-500	0	-1 100	0	0	-1 600	-1 600
Vaikutus poistoihin							-32	-33	-65	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Lyseon lukion toiminta siirtyy syksyllä 2010 Yhteiskoululle. Lyseon koulun muutos yläasteeksi edellyttää muutostöitä nykyisissä tiloissa ja teknisten tilojen laajennusta.										

10082244 **Peruskorjausmäärärahat/Opetustoimi**
Vanhalan tai Harjumaan koulu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-150		-500	0	0	0	0	-150
NETTO			-150	0	-500	0	0	0	0	-150
Vaikutus poistoihin									0	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Päätös Vanhalan-Harjumaan suunnan koulujen säilymisestä tehdään kuntasuunnitelmakaudella. Säilyvän koulun peruskorjaus ajoittuu 2014 - 2015.										

10082245 **Peruskorjausmäärärahat/Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi**
Jäähallin peruskorjaus

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0			0	0
MENOT									0	0
NETTO			0	0	0	0	0	0	0	0
Vaikutus poistoihin									0	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Jäähallista muodostetaan kiinteistöyhtiö. Saneeraus toteutetaan yhtiön toimesta vuosina 2011-2012. Kokonaisinvestointi tulee olemaan 4,8 M€. Poistoaika 30 v. = 160 000 €/vuosi alkaen vuodesta 2013. Aitioiden, ravintolan ja kokoustilojen rakentaminen edellyttää ulkopuolista rahoitusta.

10082245 **Peruskorjausmäärärahat/Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi**
Urpolan huoltorakennus

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			0		-100	-100	-100	0	-200	-200
NETTO			0	0	-100	-100	-100	0	-200	-200
Vaikutus poistoihin								-4	-4	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Urpolan urheilukeskuksen pukutilat ovat uusimisen tarpeessa. Hanke toteutetaan jakautuen vuosille 2011-2012.

10082245 **Peruskorjausmäärärahat/Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi**
Haukivuori, nuorisotilojen kehittäminen

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT						-40	0	0	-40	-40
NETTO			0	0	0	-40	0	0	-40	-40
Vaikutus poistoihin									0	0
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Haukivuorella keskustan rakennuksia koskevat muutokset ja peruskorjaushankkeet toteutetaan siinä vaiheessa kun Aseman koulun käytöstä ala-asteena luovutaan ja kaikki koulutoiminnat keskitetään yläkoulun yhteyteen. Hanke edellyttää investointeja todennäköisesti vuosina 2011-2012. Koska hankkeesta ei ole vielä tehty hankesuunnitelmaa, ei sitä ole esitetty investointiohjelmaan.

Monitoimihalli

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-100	0	0	0	0	-100	-100
NETTO				-100	0	0	0	0	-100	-100
Vaikutus poistoihin					0	0	0		0	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Varaus hankkeen aloitukselle.										

**Peruskorjausmäärärahat/Liike- ja teollisuusrakennukset
Savonet**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT					0	-50	-450	0	-500	-500
NETTO			0	0	0	-50	-450	0	-500	-500
Vaikutus poistoihin								-17	-17	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Savonetin tuotantotilojen laajennus 2011 - 2012.										

Otavan opisto

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				0	0	-600	-600	0	-1 200	-1 200
NETTO			0	0	0	-600	-600	0	-1 200	-1 200
Vaikutus poistoihin								-24	-24	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Otavan päiväkotisiirto siirtyy keväällä 2010 vanhalla Otavan koululla saneerattaviin tiloihin. Nykyisen päiväkodin tilat saneerataan ja muutetaan Otavan Opiston käyttöön. Hankkeen alustava kustannusarvio on 1,2 M€										

Anttolan aluelämpö

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-200					-200	-200
NETTO			0	-200	0	0	0	0	-200	-200
Vaikutus poistoihin						-4	-4	-4	-12	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Anttolan aluelämpöratkaisu on lähdössä urakkakilpailuun ja on tarkoitus toteuttaa 2010. Määrärahalta maksetaan kaupungin Anttolassa olevien kiinteistöjen liittymismaksut. Aluelämpöratkaisulla edistetään energiatehokkuussopimuksen mukaista uusiutuvan energian käyttöä.

Uusi kauppahalli

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-30		-1 270			-1 300	-1 300
NETTO			0	-30	0	-1 270	0	0	-1 300	-1 300
Vaikutus poistoihin							-43	-42	-85	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Uuden kauppahallin tilojen rakentaminen pikkutorin rakentamisen yhteydessä.

Kauppahalli/korvaavat tilat

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT				-200	0	0	0	0	-200	-200
NETTO		0	0	-200	0	0	0	0	-200	-200
Vaikutus poistoihin					0	-7	-6	-6	-19	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Väli aikaisten kauppahallitilojen rakentaminen Pusankulmaan tammi-helmikuussa 2010.

Suunnittelumääräraha

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonaiskustannus
TULOT									0	0
MENOT				-100		-100	-100	-100	-400	-400
NETTO			0	-100	0	-100	-100	-100	-400	-400
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Määrärahavaraus uusien talonrakennushankkeiden hankesuunnitelmien ja luonnossuunnitelmien laadintaa varten.

RAKENNUKSET YHTEENSÄ

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonaiskustannus
TULOT	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5
MENOT	0	0	-2 270	-8 210	-7 650	-11 025	-8 900	-2 750	-30 885	-33 155
NETTO	0	0	-2 265	-8 210	-7 650	-11 025	-8 900	-2 750	-30 885	-33 150
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										

- 100823 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
 1008232 MUUT KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
 10082321 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
 01

Kadut (jakamaton)

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonaiskustannus
TULOT			0	0	0	0	0		0	0
MENOT			-2 000	-2 200	-2 000	-2 200	-2 300	-2 300	-9 000	-11 000
NETTO			-2 000	-2 200	-2 000	-2 200	-2 300	-2 300	-9 000	-11 000
Vaikutus poistoihin						-330	-660	-1 005	-1 995	-1 995
Vaikutus käyttötal.								0	0	0

Perustelut:

Määrärahan tarkempi jako tehdään käyttösuunnitelman yhteydessä. Pääkohteita ovat liikenneväylien peruskorjaus- ja liikenneturvallisuushankkeet sekä uudisalueiden rakentaminen. Peruskorjauskohteiden valinnassa on käytetty kriteereinä vesihuollon saneeraustarvetta ja kadun kunnossapidon ongelmia. Uudet kevyenliikenteen väylät ja asuntoalueet aiheuttavat liikenneväylille vuosittain n. 25 000 €:n ylläpitokustannusten lisääntymisen.

Graanin tiejärjestelyt

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	0	0	31		0	0	0	0	0	31
MENOT	-675	-383	-360	-150		0			-150	-893
NETTO	-675	-383	-329	-150	0	0	0	0	-150	-862
Vaikutus poistoihin						-129	-110	-93	-333	
Vaikutus käyttötal.									0	

Perustelut:

Graanin kauppakeskukseen liittyvä Ankkurikatu rakennetaan loppuun (150000). Ankkurikadun ja Tuppurälankadun risteys rakennetaan loppuun. Katu levenee ja kadun ylläpitokustannus (1.1 €/m², 630m²) aiheuttaa liikenneväylille 693 €n lisäkustannuksen vuosittain.

Haukivuoren kunnallistekniikka

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MENOT	-1159	-310	-235	-350	-350	-300	0	0	-650	-1 195
NETTO	-1159	-310	-235	-350	-350	-300	0	0	-650	-1 195
Vaikutus poistoihin							-179	-152	-332	
Vaikutus käyttötal.									0	

Perustelut:

2010 määräraha jakaantuu seuraaviin kohteisiin:

1. Vanhalan katujen peruskorjaus 245 000
2. Kestopäällysteitä asemakaavateihin 75 000
3. Katuvalaistuksen uusiminen 30 000

Katuvalaistuksen uusiminen lisää Haukivuoren osalta ylläpitomenoja mm. valopistemaksujen ja sähkölaskujen muodossa.

Keskustan kehittäminen

	Kustannus- arvio	Edel- listen vuosi- en käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	500	0	350	200	200		0	0	200	550
MENOT	-3700	-5	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-500	-500	-3 000	-4 005
NETTO	-3200	-5	-650	-800	-800	-1 000	-500	-500	-2 800	-3 455
Vaikutus poistoihin									-518	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Toriparkin rakentamisen yhteydessä rakennetaan Hallituskatu välillä Maaherrankatu-Porrassalmenkatu-Mannerheimintie. Torin pinta ja varusteet rakennetaan uudestaan nykyisiä vaatimuksia vastaavaksi. Kadun kiinteistöt osallistuvat katulämmityksen rakentamis- ja ylläpitokustannuksiin.

Graanin rannan klv

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT		0	0		0	0	0	0	0	0
MENOT	-1600	0	0	0	0	-250	-350	-400	-1 000	-1 000
NETTO		0	0	0	0	-250	-350	-400	-1 000	-1 000
Vaikutus poistoihin									-150	-150
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Graanin rannan kevyenliikenteenväylä on tärkeä ulkoilu -ja maisemareitti saimaan rannalla. Reitistä on tehty yleissuunnitelma ja kustannusarvio (1,6 M€). Työ tehdään vaiheittain alueen rakentumisen mukaan vuosina 2011-2015.

Raviradan alueen katu- ja pysäköintijärjestelyt

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT		0	150	250	250	0	0	0	250	400
MENOT		-119	-600	-900	-1 000	-400	-400	-400	-2 100	-2 819
NETTO		-119	-450	-650	-750	-400	-400	-400	-1 850	-2 419
Vaik. poistoihin									-19	-363
Vaik. käyttö- talouteen +/-						-19	-19	-19	-56	-56

Perustelut:

Raviradan alueen liikenteen sujumisen kannalta erityisesti tulevia suurtapahtumia varten uusi sisääntuloväylä on välttämätön. Hanke käynnistettiin syksyllä 2008. TE-keskukselta saadaan hankkeelle työllisyysperusteista avustusta. Kehäväylään liittyvän Jyväskylätien kiertoliittymän kustannuksiin osallistuu Tiehallinto 25 %:lla. Kehäväylälle rakennetaan kevyenliikenteen väylä, joka palvelee myös koululaisliikennettä Tuskusta Raviradantielle. Kehäväylän ylläpitokustannus (1,1€/m², 17000m²) aiheuttaa kustannuksia 18.700 €/vuosi.

Itäportti, Visulahden alue

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT		0	0	0	0	0	0		0	0
MENOT		-67	-750	-150	-750	-300	-300		-750	-1 567
NETTO		-67	-750	-150	-750	-300	-300		-750	-1 567
Vaikutus poistoihin						-235	-200	-170	-605	
Vaik. käyttö-talouteen +/-								-8	-8	

Perustelut:

Alueelle on kaavoitettu tilaa vievän liiketoiminnan tontteja. Alueen käyttöönotto edellyttää kunnallistekniikkaa ja uusia liikennejärjestelyjä. Eritasoliittymän rakennuskustannuksiin Tiehallinto osallistuu 50%:lla ja hankkeelle saadaan TE-keskuksen avustusta. Hankkeen rakentaminen käynnistyi syksyllä 2008 kiertotien rakentamisella ja liittymäjärjestelyt valmistuvat 2009 loppuun mennessä. Kohteen valmistuttua katujen ylläpitoon siirtyy n. 7500 m², josta aiheutuu ylläpitokustannuksia 8 250 €/vuosi. Alueen rakentaminen jatkuu seuraavina vuosina. Tonttien myyntituloilla pyritään kattamaan alueen kunnallistekniikan investoinnit.

RONKAHARJUN ALIKULKU (OTAVA)

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT			0	0	0	0	0	0	0	0
MENOT			0	-700					-700	-700
NETTO			0	-700	0	0	0	0	-700	-700
Vaikutus poistoihin						-105	-89	-76	-270	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Määräraha perustuu RHK:n nopeudennostohankkeeseen, jossa tasoristeykset poistetaan. (Kevyenliikenteen väylällä on mm. koululaisliikennettä). Kaupunki on sitoutunut omalta osaltaan hankkeeseen (85,5%). Alikulikutunneli on kevyenliikenteen yhteys radan alitse Otavassa. Suunnittelun maksaa RHK (15,5%).

Elohopealampujen vaihto

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT			0		0	0	0	0	0	0
MENOT		0	0	-50	-50	-50	-50	-50	-200	-200
NETTO		0	0	-50	-50	-50	-50	-50	-200	-200
Vaikutus poistoihin									-30	
Vaikutus käyttötal.										

Perustelut:

Elohopealamput uusitaan EU-määräysten mukaisiksi. Hanke on jaettu viidelle vuodelle. 2015 on viimeinen vuosi.

Lentoasema

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT				72					72	72
MENOT				-80					-80	-80
NETTO			0	-8	0	0	0	0	-8	-8
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttöal.									0	
Perustelut:										
Vuoden 2010 loppuun mennessä tulee lentoasemalle hakea uusi toimilupa sertifiointitodistusta varten. Ilmailuhallinnon kartoittamat puutteet, jotka tulee laittaa lentoturvallisuuden vuoksi kuntoon vaativat n. 80 000 euron suuruisen määrärahan. Tähän saadaan valtionosuutta 90 %.										

Tonttien kunnostus

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2009-2012	Kokonais-kustannus
TULOT			0	0	0	0	0	0	0	0
MENOT			-100	-100	0	-50	-50	-100	-300	-400
NETTO			-100	-100	0	-50	-50	-100	-300	-400
Vaikutus poistoihin									-60	
Vaikutus käyttöal.										
Perustelut:										
Vaikeasti rakennettavat tontit pyritään saattamaan rakentamiskelpoisiksi. Vuosina 2008 ja 2009 tontteja ei säästöyistä kunnostettu. Tonttien kunnostus ei lisää ylläpitomenoja. Tähän kunnostukseen sisältyy arkeologiset kaivaukset Vuolingon alueella.										

**10082331 Puistot ja leikkipaikat
Puistot (jakamaton)**

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT			0	0	0	0	0	0	0	0
MENOT			-140	-280	-280	-280	-280	-280	-1 120	-1 260
NETTO			-140	-280	-280	-280	-280	-280	-1 120	-1 260
Vaikutus poistoihin									-189	
Vaikutus käyttöal.						-15	-15	-15	-45	
Perustelut:										
Määrärahasta käytetään peruskorjauksiin 70 % (Pappilanpuiston peruskorjauksen aloitus ja leikkivälineiden ja kasvillisuuden uusiminen) ja uudisrakennuskohteisiin 30 % (Metsäkylänpuisto, Onnelanpuisto, Savisillan aloitus).										

Eteläisen vanhan hautausmaan peruskorjaus

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT		0		45	0	0	0		45	45
MENOT		-5	0	-150	-150	0			-150	-155
NETTO		-5	0	-105	-150	0	0		-105	-110
Vaikutus poistoihin						-17	-14	-12	-42	
Vaikutus käyttötal.									0	
Perustelut:										
Peruskorjaus tehdään vuoden 2008 valmistuneen suunnitelman mukaan. Hanketta on siirretty alkuperäisestä suunnitelmasta 2 vuodella ja nyt se on tarkoitus vuonna 2010.										

Mikkeli puisto

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	678	184	50	16	0	16	0	0	32	266
MENOT	-1900	-810	-100	-100	0	-100	0		-200	-1 110
NETTO	-1222	-626	-50	-84	0	-84	0	0	-168	-844
Vaikutus poistoihin									-127	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Mikkeli-puiston yritysalueetta laajennetaan, mikäli yrityksillä ilmenee siihen kiinnostusta. Uusien yritysten saaminen alueelle edellyttää jatkorakentamista kunnallistekniikan osalta. Vuonna 2009 rakennettu LP-alue viimeistellään Kenkäveron ja Mikkeli puiston välissä. Uusi LP-alue on molempien turistikohteiden puolivälissä ja lisää yhteiskäyttöä.										

1008234 LIIKUNTA JA ULKOILUALUEET**100823410 Muu liikunta ja ulkoilu**

1

Haukivuori, talviurheilukeskuksen kehittäminen

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT				0	0	0	0		0	0
MENOT			-40	-30	-30				-30	-70
NETTO			-40	-30	-30	0	0		-30	-70
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.									0	
Perustelut:										
Määräraha perustuu kuntaliitossopimuksen hankeohjelmaan.										

1008224302 **Tekninen toimi/korjausmäärärahat**
Liikuntapaikat ja rakennukset

	Kustannus- arvio	Edel- listen vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0	0	0	0
MENOT			-78	-150	-250	-150	-250	-250	-800	-878
NETTO			-78	-150	-250	-150	-250	-250	-800	-878
Vaikutus poistoihin						-5	-10	-18	-33	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Määrärahan yksityiskohtaisesta josta päättää kulttuuri-, vapaa-aika- ja liikuntalautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. 2010 määrärahalla rakennetaan mm. Hiihtomaa/BMX-rata, maapohjahalliin tekonurmi ja kuntoreittien pohjia/valaistusta sekä siirretään koirarata Rantakylään.										

Monitoimikenttä

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	0	0	500	0	0	0	0	0	0	500
MENOT	-2500	-4	-1 940	-50	-500	-450	0	0	-500	-2 444
NETTO	-2500	-4	-1 440	-50	-500	-450	0	0	-500	-1 944
Vaikutus poistoihin							-65	-63	-127	
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Monitoimikentälle asennetaan jäähdytysputkisto ja kenttä katsomoineen ym. tiloineen peruskorjataan jääpalloa ja luistelukäyttöä varten. Hänninkentän asemakaavan muutos on vireillä. Mikäli kaava ei ole lainvoimainen ensi kesänä, voidaan hanke toteuttaa myös suppeampana peruskorjaushankkeena. Taloudelliset vaikutukset: Liikuntatoimen käyttötalous (sähkö tms. menot - lisävuokratulot) = 30 000 € Poistot 2,0 M€/ 30 v. = 66 700 € Korot keskimäärin: 1 M€ * 0,05 = 50 000 € (alussa 2 M€ * 0,05 = 100 000 € Hankkeelle on ministeriön rahoitussuunnitelmassa 500 000 € n valtionavustus.										

1008235 SILLAT, LAITURIT, UIMALAT

10082351 Satamat, uimalat
Satamat

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT				0	0	0	0	0	0	0
MENOT			-30	-30	-30	-30	-30	-30	-120	-150
NETTO			-30	-30	-30	-30	-30	-30	-120	-150
Vaikutus poistoihin									-18	-23
Vaikutus käyttötal.									0	
Perustelut:										
Määrärahalla tehdään laitureiden saneerausta.										

100824 KONEET JA KALUSTO
1008242 MUUT KONEET JA KALUSTO
1008242007 Sisäiset palvelut/Ruokahuolto

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			-142	-200	-200	-45	-30		-275	-295
NETTO			-142	-200	-200	-45	-30		-275	-295
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
2010: Astianpesuysikön uusiminen keskuskeittiöön, keittiöiden ja siivouksen pienlaitehankinnat, asianpesukone Rantakylän koululle, tarjoilulinjastot Launialan ja Moision kouluille.										

1008242002 Sosiaali- ja terveystoimi

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			-88	-125	-44	-187	-92	-92	-496	-584
NETTO			-88	-125	-44	-187	-92	-92	-496	-584
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
v. 2010 Peitsarin ja Otavan päiväkodin kalusteet, lääkäreiden vastaanoton kalusto, hammashoitokone, instrumenttien pesukone, ikäneuvolakalusteet.										

1008242004 Opetustoimi/Lukiokoulutus
Uusi lukio

	Kustannus-arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA-ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.-kausi 2010-2013	Kokonais-kustannus
TULOT				0	0	0	0		0	0
MENOT			0	-170	0	-19	0		-189	-189
NETTO			0	-170	0	-19	0		-189	-189
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Lukioiden yhdistymisestä johtuvaa irtaimen kaluston hankintaa										

1008242004 Opetustoimi/Lukiokoulutus
1008242004 Opetustoimi/Lukiot
Uusi lukio

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT				0	0	0	0		0	0
MENOT				-160		-27	0		-187	-187
NETTO			0	-160	0	-27	0		-187	-187
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Lukioiden yhdistymisestä johtuvaa atk-laitteiden hankintaa										

1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Lyseon koulu

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT				0	0	0	0		0	0
MENOT			0	0	0	-700			-700	-700
NETTO			0	0	0	-700	0		-700	-700
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Lyseon koulun tilajärjestelyihin liittyvä kalustaminen										

1008242004 Opetustoimi/Perusopetus**Siekkilä-Vanamo-Kalevankangas yhtenäiskoulu**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0			-800	0		-800	-800
NETTO			0	0	0	-800	0		-800	-800
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Raviradan tien uuden koulun kalustaminen										

1008242004 Opetustoimi/Perusopetus**Jyväskylän tien suunnan koulun peruskorj.kalust.**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0			0	-80		-80	-80
NETTO			0	0	0	0	-80		-80	-80
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Jyväskylän tien suunnan peruskorjattavan koulun kalustaminen										

1008242004 Opetustoimi/Perusopetus**Urheilupuiston yläkoulun kameravalvontajärjestelmä**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0	-15	0	0	0		-15	-15
NETTO			0	-15	0	0	0		-15	-15
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Urheilupuiston koululla esiintyy jatkuvaa ilkkivaltaa. Valvontakameroiden arvioidaan vähentävän omaisuuden rikkomista. Hankinta on tarkoitus tehdä yhdessä tilahallinnon kanssa.										

**1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Urheilupuiston yläkoulun erityisopetuksen kalustehankinnat**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0	0	0	-70	0		-70	-70
NETTO			0	0	0	-70	0		-70	-70
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Koulutilajärjestelyihin liittyvä Urheilupuiston koulun kalustaminen erityisopetuksen osalta.										

**1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Ihastjärven koulu**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0		0	-100	0		-100	-100
NETTO			0	0	0	-100	0		-100	-100
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Ihastjärven koulun saneeraukseen liittyvä kalustaminen										

**1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Rantakylän yhtenäiskoulun fysiikan-, kemian- ja kotitalousluokan kalustaminen**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0	-30	0		0		-30	-30
NETTO			0	-30	0	0	0		-30	-30
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Rantakylän yhtenäiskoulun fysiikan-, kemian- ja kotitalousluokan peruskorjaukseen liittyvä kalustaminen										

**1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Rantakylän yhtenäiskoulun kalustaminen**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0		0		0	-400	-400	-400
NETTO			0	0	0	0	0		-400	-400
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Rantakylän yhtenäiskoulun peruskorjaukseen liittyvä kalustaminen										

**1008242004 Opetustoimi/Perusopetus
Haukivuoren yläkoulun ja lukion kalustaminen**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			0		0	0	0	-150	-150	-150
NETTO			0	0	0	0	0		-150	-150
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										
Haukivuoren yläkoulun ja lukion peruskorjaukseen liittyvä kalustaminen										

**1008242004 Opetustoimi/kansalaisopisto
Näyttämön valaistuksen, äänilaitteiston ja kaluston uusiminen**

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	TA 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0			0	0
MENOT			0	0	-60	-60			-60	-60
NETTO			0	0	-60	-60			-60	-60
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										
Perustelut:										

1008242005	Kulttuuri- , nuoriso- ja liikuntatoimi									
	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT					0	0	0		0	0
MENOT			-90	-150	-167	-345	-569	-302	-1366	-1456
NETTO			-90	-150	-167	-345	-569	-302	-1366	-1456

Perustelut:

2010: Kunnossapitolakaluston vaihto, nuorten työpajan työauton vaihto.

IRTAIMISTON HANKINTA YHTEENSÄ ILMAN LIIKELAITOKSIA

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITY S 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MENOT	0	0	-198	-850	-471	-2353	-771	-944	-4918	-5116
NETTO	0	0	-198	-850	-471	-2353	-771	-944	-4918	-5116
Vaikutus poistoihin										
Vaikutus käyttötal.										

Liikelaitoksien ja taseyksiköiden investointiesitykset**100815 VESIHUOLTOLAITOS**

1008150000 Vesi- ja viemärlaitos

Vesihuollon laitosrakentaminen ja kunnallistekniikka

	Kustan- nusarvio	Edell- isten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITY S 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn- kausi 2010- 2013	Koko- nais- kustan- nus
TULOT			0	500	0	500	0	0	1 000	1 000
MENOT			-2 850	-2 845	-2 845	-3 800	-5 020	-18 975	-30 640	-33 490
NETTO			-2 850	-2 345	-2 845	-3 300	-5 020	-18 975	-29 640	-32 490

Perustelut:

700800 ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS

7008142 Koneet ja kalusto

	Kus- tan- nus arvi o	Edel- listen vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunnitel- m akausi yht.	Kokonais- kustannus
TULOT			911	853	920	920	920	920	3 613	4 524
MENOT		-1 244	-1 351	-1 238	-920	-1 170	920	-1 170	-4 498	-7 093
NETTO		-1 244	-440	-385	0	-250	0	-250	-885	-2 569

Perustelut

sammutusauto 265.826 € (rahoitusavustus 80.000 €), säiliöauto 203.000 € (rahoitusavustus 72.550 €), 2 kpl tarkastusautoja yht. 40.000 €, korkeapainekompressori 30.000 €, D-luokan öljyntorjuntavene 268.000 € (öljysuojarahaston avustus 214.400 €), väestöhälytinjaestelmä 41.000 € (psr:n avustus 16.400 €), ambulansseja 3 kpl yhteensä 345.000 €, ensihoidon johtoyksikön korityö 45.000 €

113801 OTAVAN OPISTO

Atk-laitteet

	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT		0	0	0	0	0	0		0	0
MENOT		-25	-80	-35	-35	-20	-15	-15	-85	-190
NETTO		-25	-80	-35	-35	-20	-15	-15	-85	-190

Perustelut:

Otavan Opiston uudistettu toimintastrategia perustuu lähi- ja verkkokoulutuspalvelujen integrointiin, jonka ensimmäisessä vaiheessa työyksiköt on yhdistetty Otavan kampukselle. Toisessa vaiheessa rakennetaan kampuksen opinnolliset tilat palvelemaan integroitua lähi- ja verkko-opetusta. Sitä varten tarvitaan mittava laitteiden (oppimisympäristöt, päätelaitteet, verkkolaitteet, verkot) ensikertainen investointi, joka jaetaan vuosille 2009 - 2010.

KAUPUNKI YHTEENSÄ

	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	6 586	9 883	3 450	6 016	5 000	5 000	25 899	35 638
MENOT	-12 510	-15 980	-15 974	-20 792	-17 225	-10 608	-64 605	-76 883
NETTO	-5 924	-6 097	-12 524	-14 776	-12 225	-5 608	-38 706	-41 245

LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ

	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	0	500	0	500	0	0	1 000	1 000
MENOT	-2 930	-2 880	-2 880	-3 820	-5 035	-18 990	-30 725	-33 680
NETTO	-2 930	-2 380	-2 880	-3 320	-5 035	-18 990	-29 725	-32 680

TASEYKSIKÖT (PELASTUSLAITOS) YHTEENSÄ

	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 2013	Kokonais- kustannus
TULOT	911	853	920	920	920	920	3 613	4 524
MENOT	-1 351	-1 238	-920	-1 170	-920	-1 170	-4 498	-7 093
NETTO	-440	-385	0	-250	0	-250	-885	-2 569

INVESTOINNIT YHTEENSÄ, sisältää liikelaitokset ja pelastuslaitoksen

	Ennuste 2009	TA- ESITYS 2010	TS 2010	TS 2011	TS 2012	TS 2013	Suunn.- kausi 2010- 20123	Kokonais- kustannus
TULOT	7 497	11 236	4 370	7 436	5 920	5 920	30 512	41 162
MENOT	-16 791	-20 098	-19 774	-25 782	-23 180	-30 768	-99 828	-117 656
NETTO	-9 294	-8 862	-15 404	-18 346	-17 260	-24 848	-69 316	-76 494
Vaik. poistoihin								
Vaik. käyttö- talouteen +/-								

Perustelut:

Kaupunginhallitus on asettanut tavoitteeksi, että investointien kokonaismäärä ei ylittäisi poistojen (11-12 M€) tasoa. Tämän lisäksi voidaan toteuttaa ns. tuottavia investointeja. Ta -esityksen investointiohjelma vuodelle 2010 on nettomenona 8,9 M€. Talousarvioon on kirjattu maa-alueiden sekä asunto-osakkeiden ja kiinteistöjen myyntituloja 9,3 M€. Investointiohjelmassa on esitetty merkittävimpien investointien vaikutus käyttötalousmenoihin ja poistoihin. Investointien sitovuus on nettotasolla.